

**PLAN I PROGRAM STUDIÓW
STUDIA NIESTACJONARNE TZW. POMOSTOWE
ŚCIEŻKA A
KIERUNEK PIELEGNIARSTWO**

Podstawa prawna:

- Ustawa o o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011r., (Dz.U. Nr 174, poz. 1039)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Dz.U. 2011 nr 243 poz. 1445
- DZ. U. MNiSW Nr 0, poz. 631 z dnia 5 czerwca 2012 r. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa. Załącznik numer 4.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r., w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej. Dz.U. 2012, poz. 770
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Załącznik numer 6.

Ogólna charakterystyka kierunku studiów

1. Nazwa kierunku studiów: **Pielęgniarstwo**
2. Poziom kształcenia; **studia I stopnia**
3. Profil kształcenia: **praktyczny**
4. Forma studiów: **NIESTACJONARNE TZW. POMOSTOWE - ŚCIEŻKA (POZIOM) A**
5. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: **licencjat pielęgniarstwa**
6. Przyporządkowanie do obszaru lub obszarów kształcenia – **Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 20011 r (załącznik nr 6) – kierunku pielęgniarstwo nie dotyczy**

7. Wskazanie związku z misją uczelni i jej strategią rozwoju

Głównym zadaniem szkoły jest upowszechnianie wiedzy i kształcenie ludzi, którzy będą przydatni dla ogółu społeczeństwa i zdolni do pełnej realizacji swoich zdolności i możliwości w życiu społecznym i zawodowym. Proces ten opiera się na fundamencie prawdy, szacunku dla wiedzy, rzetelności w jej przekazywaniu oraz dialogu między nauczającymi i uczącymi. Celom tym służy stwarzanie szerokich możliwości edukacyjnych dla młodzieży Podkarpacia poprzez ofertę studiów stacjonarnych dla absolwentów szkół średnich, wieczorowych i niestacjonarnych dla dorosłych uzupełniających wykształcenie oraz studiów podyplomowych dla specjalistów chcących podnosić swoje kwalifikacje. Misja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo będąca swoistym dopełnieniem misji PWSZ w Krośnie, podkreśla podstawową aktywność zawodową pielęgniarki i brzmi: *”Pielęgnowanie jest najpiękniejszą ze sztuk i wymaga rzetelnej wiedzy, umiejętności zawodowych i postawy opiekuńczej”*.

8. Ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia:

Absolwent kierunku Pielęgniarstwo posiada wiedzę ogólną z obszaru nauk medycznych oraz wiedzę szczegółową z zakresu pielęgniarstwa. Absolwent posiada umiejętności: korzystania z aktualnej wiedzy dla zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego poziomu opieki; udzielania świadczeń w zakresie promowania, zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom; sprawowania całościowej i zindywidualizowanej opieki nad chorym, niepełnosprawnym i umierającym; komunikowania się z otoczeniem w miejscu pracy; organizowania pracy własnej; nawiązywania współpracy w zespołach opieki zdrowotnej oraz inicjowania i wspierania działań społeczności lokalnej na rzecz zdrowia.

Absolwent jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu (pełnienia roli zawodowej) oraz do pracy w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w tym w: szpitalach, zakładach podstawowej opieki zdrowotnej, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, ośrodkach opieki paliatywno – hospicyjnej, jednostkach systemu ratownictwa medycznego, sanatoriach oraz domach opieki społecznej.

9. Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata)

Legitymowanie się świadectwem maturalnym z pozytywnym wynikiem zdanej matury oraz ukończona szkoła pielęgniarstwa i posiadanie prawa wykonywania zawodu pielęgniarki. **Uwaga: w zależności od warunków realizacji projektu unijnego konieczne może być posiadanie zatrudnienia.**

10. Różnice w stosunku do innych prowadzonych w uczelni programów kształcenia o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia.

W Uczelni nie prowadzi się kierunków w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Różnice polegają na zakresie i charakterze efektów przewidywanych do kształtowania w czasie studiów oraz uzyskiwanych kompetencjach po ich ukończeniu co umożliwi uzyskanie uprawnień zawodowych pielęgniarki licencjata.

Plan studiów – STUDIA ZAWODOWE NIESTACJONARNE - POMOSTOWE

Lp	MODUŁY KSZTAŁCENIA		Termin realizacji		Ogółem liczba		FORMA I WYMIAR ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH										
			Semestr		Godz. wg planu	ECTS	ZAJĘCIA TEORETYCZNE			ZAJĘCIA PRAKTYCZNE			PRAKTYKA ZAWODOWA				
			I	II			I	II	ECTS	I	II	ECT	I	II	ECTS		
I	MODUŁ NAUKI PODSTAWOWE				60	5	60			5							
1.	Elementy anatomii z fizjologią	Egzamin	+	-	20	1	20	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Biochemii i biofizyki	Egzamin	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Farmakologii	Egzamin	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Radiologii	Zal.o.	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Mikrobiologii i parazytologii	Zal.o.	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
II	MODUŁ NAUKI SPOŁECZNE				65	5	50	15	5								
6.	Zdrowie publiczne	Zal.o.	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Filozofii i etyki zawodu	Egzamin	-	+	15	1	-	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Prawo	Zal.o.	+	-	15	1	15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Pedagogika	Zal.o.	+	-	15	1	15	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Psychologia	Zal.o.	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
III	MODUŁ PODSTAWY OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ				220	11	45	65	7		35	2		75	2		
11.	Podstawy pielęgniarstwa	Egzamin	-	+	15	1		15	1	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Badań fizykalnych	Zal.o.	+	-	25 ćw.	1	25	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	Promocji zdrowia	Zal.o.	-	+	35	2		10	1	-	25	1	-	-	-	-	-
14.	Dietetyki	Zal. o.	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	Badania naukowe w pielęgniarstwie	Zal.o.	-	+	20	1	-	10w 10s	1	-	-	-	-	-	-	-	-

16.	Przedmiotu do wyboru: zakażenia szpitalne, język migowy, promocja zdrowia psychicznego	Zal.o.	+	-	10	1	10	-	1	-	-	-	-	-	-
17.	Podstawowej opieki zdrowotnej	Zal.o.	-	+	105	4		20	1	-	10	1	-	75	2
IV	MODUŁ OPIEKA SPECJALISTYCZNA				805	33		165	10		300	9		340	14
18.	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwa internistycznego	Egzamin	-	+	100	3		20	1	-	40	1	-	40	1
19.	Neurologii i pielęgniarstwa neurologicznego	Egzamin	-	+	100	4		15	1	-	40	1	-	45	2
20.	Pediatric i pielęgniarstwa pediatrycznego	Egzamin	-	+	105	4		20	1	-	40	1	-	45	2
21.	Chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego	Egzamin	-	+	100	4		20	1	-	40	1	-	40	2
22.	Rehabilitacji i pielęgnowania niepełnosprawnych	Egzamin	-	+	100	4		15	1	-	40	1	-	45	2
23.	Geriatric i pielęgniarstwa geriatrycznego	Egzamin	-	+	105	4		20	1	-	40	1	-	45	2
24.	Psychiatric i pielęgniarstwa psychiatrycznego	Egzamin	-	+	55	3		10	1	-	20	1	-	25	1
25.	Anestezjologii i pielęgniarstwa w zagrożeniu życia	Egzamin	-	+	70	3		20	1	-	20	1	-	30	1
26.	Podstawy ratownictwa medycznego	Zal.o.	-	+	10	1		5/5 ćw	1	-	-	-	-	-	-
27.	Opieki palatywnej	Zal.o.	-	+	60	3		15	1	-	20	1	-	25	1
V	MODUŁ KSZTAŁCENIE OGÓLNE				15	1	15		1						
28.	Wprowadzenie do studiowania	Zal.o.	+	-	15	1	15	-	1	-	-	-	-	-	-
29.	Egzamin dyplomowy licencjacki (teoretyczny i praktyczny)			+		5									
30.	ŁĄCZNIE				1165	60	170	245	28		335	11		415	16

Treści kształcenia podstawowego: 150

Treści kształcenia kierunkowego: 265

Zajęcia praktyczne: 335

Praktyki zawodowe: 415

Razem: 1165

EFEKTY KSZTAŁCENIA –podział na grupy wraz z symbolami

STUDIA NIESTACJONARNE I STOPNIA

P – pielęgniarstwo

1-Studia pierwszego stopnia STUDIA NIESTACJONARNE

P- profil praktyczny

Czyli opis podstawowy:” P1P_”

1. MODUŁ - NAUKI PODSTAWOWE NP

- Elementy anatomia z fizjologią NP-A-F
- Biochemia i biofizyka NP-BiB
- Mikrobiologia i parazytologia NP-MiP
- Farmakologia NP-FA
- Radiologia NP-R

2. MODUŁ - NAUKI SPOŁECZNE NS

- Psychologia NS-Ps
- Pedagogika NS-P
- Prawo NS-Pr
- Zdrowie publiczne NS-ZP
- Filozofia i etyka zawodu pielęgniarki NS-FiEZP

3. MODUŁ - PODSTAWY OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ POP

- Podstawy pielęgniarstwa POP-PP
- Promocja zdrowia POP-PZ
- Podstawowa opieka zdrowotna POP-POZ
- Dietetyka POP-D
- Badania fizyczne POP-BF
- Badania naukowe w pielęgniarstwie POP-BNwP
- Zakażenia szpitalne POP-ZS
- Język migowy POP-JM
- Promocja zdrowia psychicznego POP-PZP

4. MODUŁ - OPIEKA SPECJALISTYCZNA OS

- Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne OS -CHWiPI
- Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne OS-PiPP
- Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne OS-CHiPCH
- Rehabilitacja i pielęgniarstwo niepełnosprawnych OS-RiPN
- Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne OS-GiPG
- Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne OS-NiPN
- Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne OS-PsiPPs
- Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia OS-AiPZŻ
- Opieka paliatywna OS-OP
- Podstawy ratownictwa medycznego OS-RM

5. MODUŁ – KSZTAŁCENIE OGÓLNE KO

- Wprowadzenie do studiowania KO- WS

Matryca efektów kształcenia

Symbol kierunkow ych efektów	Efekty kształcenia – opis	MODUŁY KSZTAŁCENIA(PRZEDMIOTY)																													
		PIP_NP-AF	PIP_NP-BB	PIP_NP-MIP	PIP_NP-EA	PIP_NP-R	PIP_NS-Fs	PIP_NS-P	PIP_NS-Pr	PIP_NS-ZP	PIP_NS-FIEZP	PIP_POP-PP	PIP_POP-P	PIP_POP-FOZ	PIP_POP-D	PIP_POP-BF	PIP_POP-BNwP	PIP_POP-ZS	PIP_POP-IM	PIP_POP-EZP	PIP_OS-CWIP1	PIP_OS-PPP PIP_OS- CHFCH	PIP_OS-RFN	PIP_OS-GPG	PIP_OS-NFN	PIP_OS-PSiPS	PIP_OS-APZZ	PIP_OS-OP	PIP_OS-RM	PIP_ED-WS	
	MODUL - NAUKI PODSTAWOWE																														
A. W1.	Posługuje się mianownictwem anatomicznym;	X																													
A. W2.	Omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna)	X																													
A.W3.	Rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych oraz procesów elektrofizjologicznych	X																													
A.W4.	Charakteryzuje specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju;	X																													
A. W5.	Określa podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych oraz prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi;		X																												
A. W6.	Wyjaśnia podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	X																													
A. W7.	Określa fizyczne podstawy nieinwazyjnych i inwazyjnych metod obrazowania;					X																									
A. W8.	Posiada wiedzę z zakresu diagnostyki radiologicznej;					X																									
A. W9.	Różnicuje budowę aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząstek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych, różnicuje witaminy;		X																												
A.W13.	Wyciąga enzymy biorące udział w trawieniu i objaśnia podstawowe defekty enzymów trawiennych oraz określa skutki tych zaburzeń;	X																													
A. W14.	Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii;			X																											
A. W15.	Różnicuje epidemiologię zakażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;			X																											
A. W16.	Charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy działania, przemiany w ustroju i działania uboczne;				X																										
A. W17.	Omawia podstawowe zasady farmakoterapii;				X																										
A. W18.	Charakteryzuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze oraz zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;				X																										
A. U1.	Posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	X																													
A. U2.	Wykazuje różnice w budowie i scharakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka	X																													
A. U3.	Prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych;		X																												
A. U4.	Konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym;	X																													

	dojelitowego i pozajelitowego																			
C. W29.	Zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietyterapii										X									
C. W30.	Omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania															X				
C. W31.	Charakteryzuje techniki badania fizykalnego, kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwiej															X				
C. W32.	Określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb pielęgnowania															X				
C. W33.	Definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa																X			
C. W34.	Charakteryzuje etapy postępowania badawczego																X			
C. W35.	Opisuje metody i techniki badań																X			
C. W36.	Określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania																X			
C. W37.	Konstruuje projekt badawczy w ramach badań jakościowych																X			
C. W38.	Zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;																X			
C. W39.	Określa istotę etyki w badaniach naukowych																X			
C. W40.	Definiuje zakażenia szpitalne z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, dróg szerzenia, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.																	X		
C. W41.	Wyjaśnia sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych w tym mikroflory środowiska szpitalnego																	X		
C. W42.	Wyjaśnia mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych, zakażeniu grzybiczym																	X		
C. W43.	Analizuje zagrożenia epidemiologiczne w „skupiskach” ludzi np.: szkoły, przedszkola, uczelnie, szpitale, koncerty, koszary wojskowe																	X		
C. W44.	Wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania																X			
C. W45.	Rozróżnia sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu																	X		
C. W46.	Rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta																	X		
C. W47.	Zna zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym																	X		
C. W48.	Charakteryzuje teorie rozwojowe zdrowia psychicznego i definiuje zdrowie psychiczne;																		X	
C. W49.	Rozpoznaje zagrożenia i pozytywne czynniki w kształtowaniu zdrowia psychicznego																		X	
C. W50.	Omawia stres jako determinant równowagi bio-psycho społecznej organizmu w aspekcie zdrowia psychicznego;																		X	
C. W51.	Wskazuje rolę pielęgniarstwa w profilaktyce wypalenia zawodowego, agresji, przemocy i mobingu w różnych okresach życia człowieka																		X	
C. U1.	Proponuje model pielęgnowania i stosuje w praktyce wybrane teorie pielęgniarstwa							X												
C. U2.	Gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwiej					X										X				
C. U3.	Wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe					X										X				
C. U4.	Oznacza glikemię za pomocą glukometru					X										X				
C. U5.	Ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym/niepełnosprawnym					X													X	
C. U6.	Planuje i realizuje opiekę pielęgniarstwiej wspólnie z chorym/niepełnosprawnym i jego rodziną					X													X	
C. U7.	Monitoruje stan zdrowia pacjenta we wszystkich etapach pobytu chorego w szpitalu lub innych placówkach opieki zdrowotnej między innymi przez ocenę podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu					X	X													
C. U8.	Dokonyuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia i skuteczności działań pielęgniarstwiej					X														X
C. U9.	Przechowuje leki zgodnie ze standardami					X												X		
C. U10.	Podaje choremu leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza, oblicza dawki leków					X											X			
C. U11.	Pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się i zapewnianiu czystości					X													X	
C. U12.	Pielęgnuje skórę i jej wytwory, błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i					X														X

KARTY PRZEDMIOTÓW
STUDIA NIESTACJONARNE
KIERUNEK PIELEGNIARSTWO

ROK AKADEMICKI ROZPOCZĘCIA KSZTAŁCENIA: 2013/2014

MODUŁ NAUKI PODSTAWOWE

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Elementy anatomii z fizjologią P1P_NP-A, P1P_NP-F
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Elementy anatomii z fizjologią
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Dr W. Wulf

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki podstawowe
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład - 20 h,
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład 20 h	1 ECTS
Liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach	W sumie: ECTS	1
Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji samodzielnego posługiwania się terminologią w zakresie anatomii prawidłowej człowieka, morfologii, i topografii kości, mięśni narządów wewnętrznych, centralnego układu nerwowego, zaopatrujących go naczyń i nerwów w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu oraz znajomości mechanizmów podstawowych jak i regulacyjnych warunkujących funkcjonowanie organizmu człowieka w stanie równowagi wewnętrznej jak również umiejętność interpretowania norm fizjologicznych parametrów życiowych człowieka.

Metody dydaktyczne:

WYKŁADY: - metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie

Treści kształcenia

Wykłady:

- 1) Budowa i czynności kości. Budowa i mechanika mięśni.
- 2) Układ trawienny. Otrzewna. Układ oddechowy.
- 3) Układ moczowy. Układ płciowy męski i żeński. Krocze.
- 4) Serce. Krążenie małe, duże i płodowe. Układ wewnątrzwydzielniczy.
- 5) Ogólny podział i budowa mózgowia i rdzenia kręgowego.
- 6) Anatomia topograficzna głowy i szyi. Anatomia topograficzna klatki piersiowej.
- 7) Anatomia topograficzna jamy brzusznej.
- 8) Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich.
- 9) Obwodowy układ nerwowy. Fizjologia czucia.
- 10) Fizjologia przewodu pokarmowego. Mechanizmy podstawowe i regulacja ciśnienia krwi.
- 11) Krążenie krwi obwodowe, płucne i lokalne.
- 12) Gruczoły wydzielania wewnętrznego i przemiana materii.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji*

*Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
<p>A_W1 A_W2</p> <p>A_W3 A_W4</p> <p>A_W13</p>	<p>Wiedza: Posługuje się mianownictwem anatomicznym Omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);</p> <p>Rozumie neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych oraz procesów elektrofizjologicznych. Charakteryzuje specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju. Wylicza enzymy biorące udział w trawieniu i objaśnia podstawowe defekty enzymów trawiennych oraz określa skutki tych zaburzeń.</p>
<p>A_U1</p> <p>A_U4</p> <p>A_U2</p>	<p>Umiejętności: Posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego.</p> <p>Konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym.</p> <p>Wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka.</p>
Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY	

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Uwaga: Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach.

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów
1	A_W1	Egzamin ustny
2	A_W2 A_W3 A_W4 a_W13	
3	A_U1	
4	A_U4 A_U2	

Kryteria oceny końcowej :

1. Obecności na wykładach jako dopuszczenie do egzaminu
2. Ocena z egzaminu ustnego

Zalecana literatura ;

Literatura podstawowa:

1. Woźniak W., (red.), Anatomia człowieka – podręcznik dla studentów., Urban & Partner, Wrocław 2001 i wydania późniejsze.
3. Putz HR, Past R., Atlas anatomii człowieka, Sobota. Urban Partner, Wrocław 2001.
4. Urbanowicz Z., Podstawy anatomii człowieka, Tom I i II, Czelej, Lublin 2001
5. Bochenek A., Reicher M., Anatomia człowieka, Tom I-V, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1989 i wydania późniejsze.
6. 5.Ganong W. F., Fizjologia. PZWL ,Warszawa 2007.

7. 6.Górski J.,(red.) Fizjologia człowieka. PZWL ,Warszawa 2010.
8. Konturek S.(red.) Fizjologia człowieka : podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2011.
9. McLaughlin D.P., Fizjologia człowieka. PWN, Warszawa 2008.
10. Traczyk W .Z., Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL, Warszawa 2007
11. Traczyk W.Z., Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej. PZWL, Warszawa 2001
12. Pasterniak K., Funkcjonowanie organizmu człowieka. PWSZ Krosno 2003
13. Rosołowska – Huszcz D., Gromadzka – Ostrowska J., Ćwiczenia z fizjologii człowieka. Wyd. SGGW, Warszawa 2008.
14. Tafil- Klawe. ,Klawe J.J.,(red.)Wykłady z fizjologii człowieka. PZWL, Warszawa 2009

Literatura uzupełniająca:

1. Urbanowicz Z., Anatomia człowieka. Słownik encyklopedyczny, Morpol, Lublin 2000.
2. Lippert H., Anatomia, Urban& Partner, Wrocław 1998
3. Bullock J., Fizjologia. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2000.
4. Wojtyczek Ł., Podstawy fizjologii człowieka z elementami fizjologii wysiłku fizycznego. PWSZ Krosno 2009

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
 Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
 Zakład Pielęgniarstwa
 ul. Kazimierza Wielkiego 6
 38-400 Krosno
 Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

wykład: dr W. Wulf

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Biochemia i biofizyka P1P_NP-BIB
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Biochemistry and biophysics
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne , nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Prof. Józef Ryżko

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki podstawowe
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia , biologia Fizjologia, fizyka

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Wykład	10
	W sumie :	10 1 ECTS
Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:	Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności sprawnego poruszania się w tematyce/ kompetencji w zakresie znajomości podstawowych procesów biochemicznych i biofizycznych i zrozumienie zjawisk fizjologicznych o patologicznych.
Metody dydaktyczne:	WYKŁAD: metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie
Treści kształcenia . Wykłady:	

1. Aminokwasy, peptydy , białka. Przemiany węglowodanów. Tłuszcze i ich przemiany
2. Biochemia tkanek i narządów.
3. Regulacja hormonalna przemian metabolicznych.
4. Znaczenie witamin i związków mineralnych w żywieniu
5. Światło i zmysł wzroku. Układ optyczny, zdolność rozdzielcza oka. Powstawanie obrazu w siatkówce.
6. Fale akustyczne i zmysł słuchu. Teorie analizy dźwięku w uchu wewnętrznym.
7. Biofizyka układu krążenia. Oddziaływanie czynników fizycznych na organizm.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

*Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
A_W5	Wiedza: Określa podstawowe reakcje związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych oraz prawa fizyczne wpływające na przepływ cieczy, a także czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi.
A_W6	Wyjaśnia podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne).
A_W9	Różnicuje budowę aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych, różnicuje witaminy
A_U3	Umiejętności : Prognozuje kierunek procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych.
A_U7	Wykorzystuje znajomość praw fizyki do opisu zagadnień z zakresu biologii komórek, tkanek oraz procesów fizjologicznych, w szczególności do wyjaśnienia wpływu na organizm ludzki czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
	Kompetencje społeczne; NIE DOTYCZY

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	A_W5	Egzamin pisemny
2	A_W6	
3	A_W9	
2	A_U3	
3	A_U7	

Kryteria oceny końcowej

1. Obecności na wykładach jako dopuszczenie do egzaminu
2. Ocena z egzaminu pisemnego

Literatura podstawowa:

1. Pasternak K., Podstawy biochemii: dla studentów I roku Wydziału Pielęgniarstwa, Polihymnia , Lublin 2000
2. Bańkowski E. ,Biochemia: podręcznik dla studentów uczelni medycznych., Med. Pharm Wrocław 2006
3. Murray R.K. Biochemia Harpera., Państwowy zakład wydawnictw Lekarskich Warszawa 2008

Literatura uzupełniająca:

1. Berg J.M.,Biochemia., PWN Warszawa 2005
2. Hames B.D., Biochemia., PWN Warszawa 2006

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno , Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : prof. Józef Ryzko ,

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Farmakologia NP-FA
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Pharmacology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	mgr A. Jędrusiak

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki Podstawowe
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład – 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Fizjologia, biofizyka, biochemia

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów)	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład:	10
Liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach		10
		1
	W sumie ECTS:	
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Nie dotyczy	

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji poprawnego monitorowania farmakoterapii w zakresie działania ubocznego podawanych leków, przedawkowania leku oraz interpretowanie samodzielności pielęgniarki w zakresie przygotowania i podawania leków.

Metody dydaktyczne:

Metoda podająca – Wykład,

Treści kształcenia

Wykłady:

1. Farmakologia ogólna. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki (losy leków ustroju, mechanizmy działania leków, receptory farmakologiczne, interakcje leków)
2. Układ wegetatywny. Leki wpływające na funkcje układu przywspółczulnego i współczulnego.
3. Leki nasenne i uspokajające. Zależności lekowe. Alkohol metylowy i etylowy. Nikotyna.
4. Narkotyczne i nienarkotyczne leki przeciwbólowe.
5. Leki wpływające na krzepnięcie krwi. Ogólne zasady chemioterapii zakażeń drobnoustrojami.
6. Receptura ogólna, źródła informacji o lekach, postaci leków, elementy recepty.
7. Surowice i szczepionki, reakcje alergiczne, próby uczuleniowe. Leki stosowane w premedykacji, znieczulenie ogólne, neuroleptoanalgezyja.
8. Farmakologia krwi- środki krwiopochodne i krwiozastępcze, niedokrwistości.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
A_W16 A_W17 A_W18	Wiedza: Charakteryzuje poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy działania, przemiany w ustroju i działania uboczne; Omawia podstawowe zasady farmakoterapii; Charakteryzuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze oraz zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
A_U8 A_U9	Umiejętności: Oceni wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach; Różnicuje poszczególne grupy leków i ich zastosowanie lecznicze;

A_U10	Zna problematykę leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi ;	
Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: <i>Uwaga: Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu (egzamin ustny , pisemny) jest 100% obecności na zajęciach</i>		
Lp	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	A_W16	Egzamin pisemny
2	A_W17	
3	A_W18	
4	A_U8	
5	A_U9	
6	A_U10	
Kryteria oceny końcowej:		
1. Obecność i aktywność na zajęciach jako dopuszczenie do egzaminu.		
2. Ocena z egzaminu		
Literatura podstawowa:		
1. Rajtar-Cynke G., (red.), Farmakologia – podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziałów Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wyd. Czelej, Lublin, 2002.		
2. Neal M.J., Farmakologia w zarysie, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2005		
3. Korbut R. Farmakologia tajemnice, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009		
Literatura uzupełniająca:		
1. Rang H.P. (red.) Farmakologia kliniczna , Czelej ,Lublin 2001		
2. Herman Z.S. Kmieciak-Kołady K., Farmakologia: podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, kompendium dla studentów wydziałów lekarskich i farmaceutów ,Śląska Akademia Medyczna Katowice 2001		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia: mgr A. Jędrusiak

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Mikrobiologia i parazytologia P1P_NP-MiP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Microbiology and parasitology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne , nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Dr Izabela Betlej

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki podstawowe
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia , Fizjologia Status studenta pielęgniarstwa

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach	Wykład W sumie: ECTS	10 10 1
Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów samodzielnego poruszania się w zakresie mikrobiologii i parazytologii w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu.

Metody dydaktyczne:

Wykłady: metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie

Treści kształcenia

Wykłady:

- Ogólna wiedza o drobnoustrojach i mechanizmach patogenności i wrażliwości na antybiotyki i środki sterylizacji i dezynfekcji.
- Metody hodowli drobnoustrojów chorobotwórczych. Określenie wrażliwości na chemioterapeutyki.
- Pobieranie i transport materiałów klinicznych do badań mikrobiologicznych. Kolejność postępowania w badaniach mikrobiologicznych, ich znaczenie i zastosowanie.
- Metody bezpośredniego i pośredniego wykrywania drobnoustrojów w materiale klinicznym.
- Mikrobiologiczna diagnostyka zakażeń układu oddechowego, układu pokarmowego, zakażeń skóry, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego.
- Drogi szerzenia się zakażeń szpitalnych i metody zapobiegania, w tym polityka antybiotykoterapii.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji* * Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn.02.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego-załącznik nr 6

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
A_W14 A_W15	Wiedza: Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii. Różnicuje epidemiologię zakażeń wirusami, bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;
A_U5 A_U14 A_U15	Umiejętności: Rozpoznaje najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz objawów chorobowych; Klasyfikuje drobnoustroje, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej. Wykorzystuje wiedzę na temat funkcjonowania układu pasożyt-żywiciel dla prawidłowej terapii chorób wywołanych przez pasożyty.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Uwaga : Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	A_W14	Zaliczenie z oceną
2	A_W15	

3	A_U5	
4	A_U14	
5	A_U15	
Kryteria oceny końcowej 1. Obecności na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia 3. Ocena z zaliczenia końcowego		
Literatura podstawowa: 1. Anusz Z. : Mikrobiologia i parazytologia lekarska: podręcznik dla szkół medycznych. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1999 2. Buczek A.: Choroby pasożytnicze. Epidemiologia , diagnostyka, objawy. Wydawnictwo Liber, Lublin 2004. 3. Heczko P.B. (red) : Mikrobiologia : podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2007. Literatura uzupełniająca: 1. Kadłubowski R., Kurnatowska A., (red.), Zarys parazytologii lekarskiej: podręcznik dla studentów. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001. 2. Virella G.: Mikrobiologia i choroby zakaźne. Wydawnictwo Urban&Partner, Wrocław 2000. 3. Zaręba M.L.: Mikrobiologia lekarska: dla studentów medycyny. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001.		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Izabela Betlej

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOT

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Radiologia P1P_NP-R
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Radiology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Lek. Mariola Rajs

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki podstawowe
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Wykład W sumie: ECTS	10 10 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji samodzielnego poruszania się w zakresie radiologii
Metody dydaktyczne: Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie
Treści kształcenia : Wykłady: <ol style="list-style-type: none"> 1. Badania obrazowe z wykorzystaniem promieniowania rentgenowskiego. 2. Badania obrazowe z wykorzystaniem ultradźwięków. 3. Badania obrazowe oparte o zjawisko rezonansu magnetycznego. 4. Udział pielęgniarki w przeprowadzaniu diagnostycznych badań obrazowych. 5. Udział pielęgniarki w badaniach kontrastowych. 6. Udział pielęgniarki w badaniach z wykorzystaniem rezonansu magnetycznego. 7. Udział pielęgniarki w przeprowadzaniu zabiegów z zakresu radiologii zabiegowej.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji*

* Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego-zalącznik nr 6

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
A_W7 A_W8	Wiedza: Określa fizyczne podstawy nieinwazyjnych i inwazyjnych metod obrazowania; Posiada wiedzę z zakresu diagnostyki radiologicznej;
A_U16 A_U17	Umiejętności: Szacuje niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych. Ocena szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosuje się do zasad ochrony radiologicznej.
	Kompetencje społeczne - NIE DOTYCZY

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Uwaga : Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1 2	A_W7 A_W8	Zaliczenie z oceną
3 4	A_U16 A_U17	

Kryteria oceny końcowej :

1. Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia
2. Ocena z zaliczenia końcowego

Zalecana literatura:**Literatura podstawowa:**

1. Marchiori D. M. (red.) Szczerbo – Trojanowska M.: Radiologia kliniczna. Wydawnictwo Czelej, Lublin 1999.
2. Pruszyński B.: Radiologia: diagnostyka obrazowa- Rtg, USG, MR i radioizotopy. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.

Literatura uzupełniająca:

1. Brant W.E., Helms C. A.: Podstawy diagnostyki radiologicznej. MediPage 2008.
2. Pruszyński B., Daniel B. : Anatomia radiologiczna. Rtg, TK, MR, USG, SC. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
3. Reeder M.M.: Radiologia. Od objawu do rozpoznania. MediPage 2009.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : lek. Mariola Rajs

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

MODUŁ NAUKI SPOŁECZNE

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Psychologia P1P_NS-Ps
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Psychology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	BRAK
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Mgr Alicja Dubniewicz

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki społeczne
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 w
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Socjologia, pedagogika

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela (z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach)	Wykład W sumie:	10 10 1 ECTS
Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach		

przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		
--	--	--

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest opanowanie przez studentów podstawowej wiedzy z zakresu mechanizmów dotyczących funkcjonowania człowieka w ujęciu podstawowych koncepcji psychologicznych.

Studenci posiadają wiedzę dotyczącą własnych indywidualnych zdolności i umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej. Znają czynniki pozytywnie oraz negatywnie wpływające na proces nawiązania i podtrzymania kontaktu werbalnego i emocjonalnego z pacjentem.

Studenci opanowali podstawowe wiadomości dotyczące pozytywnych i negatywnych wyznaczników stanu stresu psychologicznego i fizjologicznego. Wypracowują własne, indywidualne metody funkcjonowania w warunkach stresu krótko i długoterminowego.

Metody dydaktyczne:

WYKŁADY: podające (wykład, objaśnienie lub wyjaśnienie), eksponujące (fragmenty filmów).

Treści kształcenia:

Wykłady:

1. Introspekcjonizm, behawioryzm, psychoanaliza, psychologia humanistyczna, psychologia poznawcza jako teorie przedstawiające różne poglądy na temat determinantów zachowania człowieka.
2. Procesy kierunkowe, teorie wyjaśniające powstawanie emocji, mechanizmy leżące u podstaw motywacji. Wewnętrzne i zewnętrzne czynniki pojawienia się motywu. Związki pomiędzy procesami emocjonalnymi, motywacyjnymi a działaniem. Czynniki pozytywnie i negatywnie wpływające na procesy motywacyjne.
3. Stany świadomości – sen i czuwanie. Poziomy przetwarzania informacji. Procesy koncentracji uwagi.
4. Uczenie się jako specyficzny proces poznawczy. Procedura warunkowania klasycznego i sprawczego. Cechy skutecznej kary i nagrody. Czynniki pozytywnie wpływające na proces uczenia się.
5. Pamięć, jako proces nabywania, przechowywania odtwarzania doświadczenia, rodzaje pamięci, stadia zapamiętywania. Techniki sprawnego zapamiętywania.
6. Myślenie i język, jako procesy umożliwiające rozwiązywanie problemów. Typy myślenia, procedury rozwiązywania problemów. Myślenie twórcze, odtwórcze, kreatywność.
7. Etapy i prawidłowości rozwoju człowieka na przestrzeni całego życia.
8. Psychospołeczne uwarunkowania zdrowia psychicznego. Wpływ choroby somatycznej na zdrowie psychiczne człowieka (na poszczególnych etapach jego rozwoju od okresu noworodkowego po późną dorosłość).

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji * zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego (załącznik nr 6)

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
-------------------------	--

B.W1	Wiedza: Zna podstawy psychologii w zakresie zachowania i rozwoju człowieka, uwarunkowań jego prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania. Zna problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne. Omawia mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych. Wymienia etapy i prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka. Różnicuje pojęcie emocji i motywacji oraz zna pojęcia osobowości i jej zaburzeń. Charakteryzuje istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji; Definiuje modele i style komunikacji interpersonalnej. Zna techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji, oraz mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego. Rozumie procesy poznawcze i różnicuje zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	
B.W2		
B.W3		
B.W4		
B.W5		
B.W6		
B.W7		
B.W8		
B.W14		
B.U2	Umiejętności : Ocenia wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka. Projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej; Prognozuje wpływ choroby i hospitalizacji na stan psychiczny człowieka oraz zależności somatopsychiczne; Analizuje postawy ludzkie, proces ich kształtowania i zmiany; Ocenia funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja); Zna psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka w różnych okresach rozwojowych; Zna psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego; Kontroluje błędy i bariery w procesie komunikowania się Wykazuje umiejętność aktywnego słuchania; Wykorzystuje techniki komunikacji werbalnej, niewerbalnej i para werbalnej w opiece zdrowotnej; Tworzy warunki do prawidłowej komunikacji pielęgniarka - pacjent oraz pielęgniarka - personel medyczny; Dokonuje wyboru właściwych technik redukowania lęku i metod relaksacyjnych; Stosuje techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	
B.U3		
B.U4		
B.U5		
B.U6		
B.U7		
B.U8		
B.U9		
B.U10		
B.U11		
B.U12		
B.U13		
B.U14		
Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga: Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach		
Lp	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	B.W1	Zaliczenie z oceną
2	B.W2	
3	B.W3	
4	B.W4	
5	B.W5	
6	B.W6	
7	B.W7	
8	B.W8	
9	B.U2	Zaliczenie z oceną
10	B.U3	
11	B.U4	
12	B.U5	

13	B.U6	
14	B.U7	
15	B.U8	
16	B.U10	
17	B.U11	
18	B.U12	
19	B.U1	
20	B.U14	
21	B.U15	
Kryteria oceny końcowej		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia 2. Ocena z zaliczenia końcowego 		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Adler R., Relacje interpersonalne, proces porozumiewania się. Poznań 2011 2. Gierowski J., Bętkowska-Korpała B.: Psychologia lekarska w leczeniu chorych somatycznie. Kraków 2008 r. 3. Formański J., Psychologia dla pielęgniarek, Warszawa 2000 r. 4. Jacobson D., Relaksacja, Warszawa 2005 5. Strelau J., Doliński D.: Psychologia . podręcznik akademicki. Gdańsk 2009 r. (wybrane rozdziały). 6. Zimbardo P., Ruch F.: Psychologia i życie. Gdańsk 2008 r. (wybrane rozdziały). 		
Literatura uzupełniająca:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jarosz M., Psychologia lekarska, Warszawa 1988 r. 2. Selye H., Stres okiełznany, Warszawa 1989 3. Selye H., Stres okiełznany, Warszawa 1989 		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6; 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : mgr Alicja Dubniewicz

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	Pedagogika P1P_NS-P
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Pedagogic
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	BRAK
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Dr M. Świdrak

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki społeczne
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	Wykład 15 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Psychologia, socjologia

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład	15
oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	W sumie:	15
		1

	ECTS	
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności sprawnego poruszania się w tematyce//kompetencji w zakresie pedagogiki.

Metody dydaktyczne: podające (wykład , objaśnienie lub wyjaśnienie), eksponujące (film)

Treści kształcenia :

Wykłady:

1. Pedagogika jako nauka o wychowaniu, pojęcie wychowania i jego cechy, podstawowe pojęcia pedagogiczne, miejsce pedagogiki w systemie nauk o człowieku , paradygmaty pedagogiki współczesnej, przedmiot i metody badań pedagogiki jako nauki.
2. Związek pedagogiki z innymi dyscyplinami naukowymi, istota i płaszczyzny współpracy z psychologią, filozofią, socjologią i innymi naukami społecznymi. Filozoficzne podstawy działalności wychowawczej, wychowanie jako zjawisko społeczne, środowisko społeczne i jego kształtowanie.
3. Kategorie aksjologiczne w wychowaniu (wartości a sacrum, wartości chrześcijańskie, wartości a symbole w wychowaniu, wartości a normy społeczne).
4. Potrzeby odwoływania się do wartości w wychowaniu, preferowanie wartości w wychowaniu, prymat wartości nad celami wychowania. Teorie , formy metody wychowania. Trudności wychowawcze.
5. Edukacja zdrowotna dzieci, młodzieży i dorosłych. Przedmiot i cel badań pedagogiki zdrowia. Edukacja zdrowotna w szkole, zakładach pracy i innych siedliskach, edukacja pacjenta.
6. Formy, metody i środki dydaktyczne stosowane w edukacji zdrowotnej i edukacji pacjentów w różnym wieku.
7. Organizacja i metody pracy opiekuńczo – wychowawczej w wybranych zakładach opieki.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji * zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego (załącznik nr 6)

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)	
B.W16 B.W17	Wiedza: Objaśnia podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania); Wykazuje znajomość procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;	
	Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY	
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Uwaga : Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach		
Lp	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1 2	B.W16 B.W17	Zaliczenie z oceną

Kryteria oceny końcowej:

1. Obecność i aktywność na zajęciach jako dopuszczenie do zaliczenia
2. Ocena z zaliczenia końcowego

Literatura podstawowa:

1. Wrońska I., Nowak M. (red): Wprowadzenie do pedagogiki. Wyd. Czelej, Lublin 2002.
2. Ciechaniewicz W.: Pedagogika. PZWL, Warszawa 1999.
3. Szewczyk T.: Pedagogika zdrowia. [W:] Subdyscypliny wiedzy pedagogicznej, tom 3. Praca zbiorowa pod red. Śliwerskiego B. Gdańsk 2006, GWP, s. 337 – 359.
4. Kamińska U.: Zarys metodyki pracy opiekuńczo – wychowawczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach wychowania. Katowice 2002.
5. Nowicka A. (red.): Wybrane problemy osób starszych. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006.
6. Pedagogika. Podręcznik akademicki, t.1-2, pod red. Kwiecińskiego Z. i Śliwerskiego B. PWN, Warszawa 2003.
7. Śliwerski B.: Współczesne teorie i nurty wychowawcze. Kraków 2001.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr M. Świdrak

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	PRAWO P1P- NS-Pr
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Law
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Mgr prawa Edyta Siwiec

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki Społeczne
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	Wykład - 15 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów)	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład: W sumie	15 15
Liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach	ECTS:	1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Nie dotyczy	

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji interpretowania przepisów prawnych regulujących zawód pielęgniarki/pielęgniarsza oraz przepisów prawnych regulujących udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie odpowiedzialności związanej z wykonywaniem zawodu (stosunek pracy, umowa cywilno-prawna).

Metody dydaktyczne: Wykład

Treści kształcenia

Wykłady:

1. Prawo w organizacji życia społecznego
2. Podstawowe elementy prawa cywilnego
3. Podstawowe pojęcia z zakresu administracji publicznej
4. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych
5. Formy organizacyjno – prawne udzielania świadczeń zdrowotnych
6. Prawne formy wykonywania zawodu pielęgniarki
7. Prawo do świadczeń zdrowotnych w świetle ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia
8. Prawa pacjenta. Regulacje międzynarodowe. Ustawodawstwo polskie regulujące prawa pacjenta.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
-------------------------	--

<p>B_W19 B_W20</p> <p>B_W21</p> <p>B_W22</p>	<p>Wiedza:</p> <p>Zna podstawowe pojęcia z zakresu prawa i jego miejsce w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; Zna na poziomie podstawowym problematykę ubezpieczeń zdrowotnych i ich systemu w Polsce i w Unii Europejskiej, charakteryzuje ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne oraz wybrane kierunki polityki ochrony zdrowia w Polsce i w państwach członkowskich Unii Europejskiej; Zna podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych: prawa i obowiązki pielęgniarki, strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, zadania samorządu w zakresie przyznawania prawa wykonywania zawodu i wydawania pozwolenia na wykonywanie indywidualnej lub grupowej praktyki pielęgniarskiej; Różnicuje odpowiedzialność karną, cywilną i pracowniczą związaną z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;</p>	
<p>B_U17 B_U18</p>	<p>Umiejętności:</p> <p>Zna przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych; Zna możliwości stosowania odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnych.</p>	
<p>Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY</p>		
<p>Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga : Warunkiem dopuszczenie studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach</p>		
Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p>	<p>B_W19</p> <p>B_W20</p> <p>B_W21</p> <p>B_W22</p> <p>B_U17</p> <p>B_U18</p>	<p>Zaliczenie z oceną</p>
<p>Kryteria oceny końcowej: Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia końcowego. Ocena z zaliczenia pisemnego</p>		
<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akty prawne/ Ustawy i Rozporządzenia dotyczące omawianej problematyki wg aktualnego stanu prawnego 2. Kubicki L. (red.): Prawo medyczne. Wydawnictwo Medyczne Urban&Partner, Wrocław 2003 3. Bernatem I. Z.: Prawo pacjenta w Polsce do informacji medycznej. Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008 		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : mgr prawa Edyta Siwiec

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Zdrowie Publiczne P1P_NS-ZP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Public Health
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki Zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Prof. dr hab. n. med. Paweł Januszewicz

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	kształcenia ogólnego
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa anatomia, fizjologia

Bilans punktów ECTS

Calkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład W sumie: ECTS	10 10 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności modelowania czynników zewnętrznych i wewnętrznych oddziałujących na człowieka w celu zachowania swoistej równowagi sprzyjającej zdrowiu oraz krytyczną analizę wybranych systemów opieki.

Metody dydaktyczne: wykład

Treści kształcenia

Wykłady:

1. Koncepcja zdrowia w medycynie i naukach społecznych. Założenia i zadania systemowego modelu ochrony zdrowia w Polsce. Współczesne strategie opieki medycznej i programy zdrowotne w realizacji zdrowia publicznego.
2. Modele edukacji zdrowotnej-założenia teoretyczne ich realizacja w koncepcji zdrowia publicznego.
3. Zaburzenia psychiczne jako zagrożenie zdrowia populacji.
4. Model medycyny rodzinnej- założenia i zadania.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekty kształcenia

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
B_W23	Zna Kartę Praw Pacjenta, Kartę Praw Człowieka i Kartę Praw Dziecka;
B_W24	Przedstawia genezę, założenia i zadania zdrowia publicznego w ramach systemowej koncepcji ochrony zdrowia;
B_W25	Wskazuje kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B_W26	Zna podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B_W27	Klasyfikuje czynniki warunkujące zdrowie w ujęciu jednostkowym i globalnym;
B_W28	Omawia zasady racjonalnego żywienia w świetle najnowszych badań naukowych;
B_W29	Charakteryzuje istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B_W30	Omawia podstawy organizacji Narodowego Systemu Zdrowia w Polsce;
B_W31	Wyjaśnia założenia modeli edukacji zdrowotnej, w tym model medycyny rodzinnej, rolę i zadania pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej;
B_W32	Wymienia zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Polsce oraz w wybranych krajach Unii Europejskiej;
B_W33	Określa swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B_W34	Omawia strukturę i funkcje jednostek opieki zdrowotnej;
B_W35	Omawia pojęcia: stanowisko pracy, odpowiedzialność, obowiązki i uprawnienia, czas pracy, praca zmianowa, rozkład czasu pracy, standard opieki, procedura, algorytm; Charakteryzuje podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i rodzaje dokumentacji obowiązujących na pielęgniarskich stanowiskach pracy;
B_W36	Definiuje pojęcia: obciążenie pracą; choroba zawodowa i wypadek przy pracy;
B_W37	Wskazuje typowe etapy procesu poszukiwania pracy;
B_W38	Opisuje etapy planowania pracy własnej i ich znaczenie w rozwoju zawodowym;
B_W39	
B_W40	

B_U1	Definiuje pojęcie jakości w opiece zdrowotnej i pielęgnowaniu; różnicuje kryteria opieki zdrowotnej oraz pielęgnarskiej;
B_U20	Opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia
B_U21	Ocenia globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych, demograficznych;
B_U22	Interpretuje działania w zakresie polityki zdrowotnej i społecznej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego;
B_U23	Dokonyje analizy i oceny funkcjonowania różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikowania źródeł ich finansowania;
B_U24	Projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych;
B_U25	Kontroluje czynniki obciążające w pracy pielęgniarki oraz sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
B_U26	Rozwija umiejętności aktywnego poszukiwania pracy (metody poszukiwania, curriculum vitae, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja); Przeprowadza ocenę jakości opieki pielęgnarskiej dla potrzeb doskonalenia pielęgnowania;

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga : Warunkiem dopuszczenie studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	B_W23 B_W24 B_W25 B_W26 B_W27 B_W28 B_W29 B_W30 B_W31 B_W32 B_W33 B_W34 B_W35 B_W36 B_W37 B_W38 B_W39 B_U40	Zaliczenie z oceną
2	B_U1 B_U20 B_U21 B_U22 B_U23 B_U24 B_U25 B_U26	

Kryteria oceny końcowej

1. Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia
2. Ocena z zaliczenia końcowego

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

1. Indulski J.A., Jethon Z., Dawydzik L.T.: Zdrowie publiczne : wybrane zagadnienia, Łódź : Oficyna Wydawnicza IMP im. prof. J. Nofera , 2000
2. Januszewicz P., Socha P., Mazur A.: Zdrowie publiczne. Cz. 1, Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego , 2009
3. Kulik B. T., Latański M.: Zdrowie publiczne : podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziałów Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Lublin : "Czelej" , 2002
4. Leowski J.: Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne : ochrona zdrowia w gospodarce rynkowej, Warszawa : CeDeWu , 2004
5. Nojszewska E.: System ochrony zdrowia w Polsce Warszawa : Wolters Kluwer Polska , 2011
6. Sygit M.: Zdrowie publiczne, Warszawa : Wolters Kluwer Polska , 2010
7. Włodarczak C. (red.): Systemy zdrowotne : zarys problematyki, Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego , cop. 2001
8. Wojtczak A.: Zdrowie publiczne : wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku, Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL , cop. 2009

Literatura uzupełniająca:

1. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A.: Epidemiologia w zdrowiu publicznym ,Wydawnictwo Lekarskie PZWL , cop. 2010
2. Latański M., (red.), Zdrowie publiczne, AM Lublin 1999.
3. Latański M., Medycyna rodzinna w Polsce, Medycyna rodzinna 1998, s. 2.
4. Latański M., Woźnica L., Zakres świadczeń zdrowotnych i medycznych realizowanych w praktyce lekarzy rodzinnych, Medycyna Ogólna 1998, s 28-35.
5. Ogińska-Bulik N., Miniszewskiej J.: Zdrowie w cyklu życia człowieka ,Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego , 2012

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
 Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
 Zakład Pielęgniarstwa
 ul. Kazimierza Wielkiego 6
 38-400 Krosno
 Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : prof. Paweł Januszewicz

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Filozofia i etyka zawodu PIP- NS-FiEZP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Philosophy and ethics of profession of nurse
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Dr n. hum. Beata Dobrowolska

Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki Społeczne
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr II
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład - 15 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa

Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów)	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć Liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Wykład: W sumie: ECTS	15 15 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Nie dotyczy	

Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji holistycznego, tolerancyjnego i opiekuńczego postępowania, z poszanowaniem wieku, płci, poglądów, kultury, religii, narodowości, stylu życia, przekonań i życzeń każdej osoby, która wchodzi w relacje z pielęgniarką/pielęgniarem oraz wykształcenie kompetencji rozwiązywania problemów moralnych w pracy z poszanowaniem systemu wartości pacjenta i własnego.

Metody dydaktyczne: Wykład

Treści kształcenia

Wykłady:

1. Etyka jako nauka filozoficzna- główne kierunki i ich charakterystyka.
2. Etyka zawodowa pielęgniarek. Historia pielęgniarstwa jako historia etyki pielęgniarskiej
3. Koncepcje etyczne w medycynie i pielęgniarstwie. Pryncypializm, personalizm, utilitaryzm, etyka troski, teoria adwokatury, etyka niezależna T. Kotarbińskiego.
4. Wartości w pracy pielęgniarki – aksjologia pielęgniarska.
5. Kodeksy etyki zawodowej pielęgniarek: kodeks ICN, kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej RP. Prawa pacjenta w pracy pielęgniarki- dokumenty międzynarodowe i krajowe.
6. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki i podejmowanie decyzji etycznych.
7. Odpowiedzialność zawodowa i cywilna w zawodzie pielęgniarki.
8. Wzory osobowe w pielęgniarstwie.
9. Bioetyka – wprowadzenie w zagadnienie.

Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji * Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
	Wiedza:
B_W41 B_W42 B_W43 B_W44 B_W45	Różnicuje przedmiot etyki ogólnej i zawodowej; Posiada wiedzę z zakresu koncepcji filozoficzno-etycznych przydatnych w pielęgniarstwie (psychologiczno-personalistyczna, egzystencjalistyczna, personalistyczna, kosmiczno-ewolucyjna, etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego); Charakteryzuje istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki; Zna problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki; Rozumie treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki.
	Umiejętności:

B_U27	Różnicuje zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności moralnych w zindywidualizowanej sytuacji podmiotu opieki; Szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopiecznym i jego rodziną; Wie jak rozwiązać dylematy moralne w praktyce zawodowej; Dba o rozwój moralny i kształtowanie sumienia;	
B_U28		
B_U29		
B_U30		
Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Uwaga: Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach		
Lp	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	B_W41	Egzamin
2	B_W42	
3	B_W43	
4	B_W44	
5	B_W45	
6	B_W27	
7	B_U28	
8	B_U29	
9	B_U30	
Kryteria oceny końcowej:		
1. Obecność na wykładzie jako dopuszczenie do egzaminu		
2. Ocena z udziału w dyskusji		
3. ocena z egzaminu		
Literatura podstawowa:		
1. Wrońska I., Mariański J. (red.): <i>Etyka w pracy pielęgniarskiej</i> , Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002		
2. Brzeziński T.: <i>Etyka lekarska</i> , PZWL, Warszawa 2002		
3. Dobrowolska B.: <i>Wprowadzenie do medycznej etyki troski</i> , Wydawnictwo BRANTA, 2010		
4. Fry S.T. Johnstone M.J., <i>Etyka w praktyce pielęgniarskiej. Zasady podejmowania decyzji etycznych</i> . Wydawnictwo Makmed, Lublin 2009.		
5. Karkowska D., <i>Prawa pacjenta</i> . ABC a Wolters Kluwers business, Warszawa 2009;		
6. <i>Karta Pracowników Służby Zdrowia</i> , Papieska rada Ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, Watykan 1995.		
7. Kazusy etyczne wraz z analizą na stronie: http://www.incet.uj.edu.pl		
8. Dobrowolska B., <i>Problemy etyczne i prawne w opiece nad noworodkiem urodzonym przedwcześnie, w: Opieka nad wcześniakiem</i> , Pilewska-Kozak A., (red.), PZWL, Warszawa 2009;		
9. Dobrowolska B.: <i>Dylematy moralne w pracy pielęgniarek</i> , w: <i>Problemy wielokulturowości w medycynie</i> , Krajewska-Kułał E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska E. (red.), PZWL, Warszawa 2010.		
10. Zasoby Wirtualnego Muzeum Pielęgniarstwa Polskiego – www.wmpp.org.pl		
11. Konstańczak St.: <i>Etyka pielęgniarska</i> , Wydawnictwo Difin, 2010		
12. Pater D. <i>Rachunek sumienia dla katolickich lekarzy i pielęgniarek</i> , Wydawnictwo PAX 2010		
13. Dokumenty praw człowieka i pacjenta		
14. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej RP, 2003.		
Literatura uzupełniająca:		
1. Tatkiewicz W.: <i>Historia filozofii</i> , T. I, II i III PWN, Warszawa 1970		
2. Kuderowicz Z.: <i>Filozofia nowożytnej Europy</i> , PWN, Warszawa 1989		
3. Szumowski Władysław.: <i>Historia medycyny filozoficznie ujęta</i> , Warszawa 1994		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa

ul. Kazimierza Wielkiego 6

38-400 Krosno

Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Beata Dobrowolska

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

MODUŁ PODSTAWY OPIEKI PIELEGNIARSKIEJ

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Podstawy pielęgniarstwa - POP-PP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Fundamental Nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Dr hab. Danuta Zarzycka

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego lub specjalnościowego
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	I rok, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 15 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela (kontaktowych, w czasie rzeczywistym, w tym testy, egzaminy etc) z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Wykład ECTS	15 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:
Celem przedmiotu jest ukształtowanie u studentów posiadania zasobu podstawowej wiedzy pielęgniarskiej oraz podstawowych umiejętności praktycznych jak również postawy etycznej niezbędnej do sprawowania opieki pielęgniarskiej na poziomie określonym wcześniej zdefiniowanymi kompetencjami.

Metody dydaktyczne: *podające (wykład),*

Treści kształcenia

Wykłady:

1. Pielęgniarstwo i jego istota. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, dyscyplina naukowa. Pielęgniarstwo w przeszłości teraźniejszości i przyszłości
2. Pacjent i koncepcje jego postrzegania. Potrzeby zdrowotne pacjenta, klasyfikacje, charakterystyka.
3. Udział i zadania pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.
4. Pielęgowanie- działalność praktyczna pielęgniarki na rzecz podmiotu opieki w tym pomaganie, wspieranie, empatia.
5. Pielęgowanie zindywidualizowane – istota i cechy, etapy i ich charakterystyka. Dokumentowanie pielęgowania zindywidualizowanego
6. Diagnoza pielęgniarska - istota, znaczenie i cechy oraz klasyfikacje diagnoz w tym NANDA i ICNP.
7. Ocena stanu zdrowia, ustalenie rozpoznania, formułowanie planu opieki pielęgniarskiej opartego na dowodach naukowych u pacjentów z zaburzeniami termoregulacji, zmianami na skórze w tym odleżynami, zaburzeniami snu, zaburzeniami wydalania (biegunka, zaparcia)
8. Podstawy teoretyczne pielęgowania – teorie pielęgniarstwa. Istota pielęgowania według F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy i B. Neuman.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekty kształcenia

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
C. W1.	Wiedza: Wskazuje uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa z perspektywy czasu (przeszłość, teraźniejszość, przyszłość) na tle transformacji opieki;

C. W2.	Omawia istotę współczesnego pielęgniarstwa w wymiarze teoretycznym i praktycznym oraz procesu profesjonalizacji;
C. W3.	Definiuje pielęgnowanie oraz określa w nim miejsce wspierania, pomagania i towarzyszenia;
C. W4.	Charakteryzuje rolę i funkcje zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki zdrowotnej;
C. W5.	Opisuje proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady stosowania) i Primary Nursing (istota, odrębności) oraz wpływu pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa;
C. W6.	Zna i stosuje klasyfikacje diagnoz pielęgniarstwa;
C. W7.	Określa istotę opieki pielęgniarstwa opartej o założenia teoretyczne F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy i B. Neuman oraz innych teorii klasycznych pielęgniarstwa;
C. W8.	Różnicuje udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia, rehabilitacji;
C. W9.	Wyjaśnia zakres działań pielęgniarki w zależności od stanu pacjenta w tym: długotrwale unieruchomionego, z bólem, gorączką, zaburzeniami snu;
C. W10.	Różnicuje zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
C. W11.	Charakteryzuje warunki pracy i zakres zadań zawodowych pielęgniarki;
C. W12.	Opisuje istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa;
	Umiejętności
C. U1.	Proponuje model pielęgnowania i stosuje w praktyce wybrane teorie pielęgniarstwa;
C. U2.	Gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów bezpośrednich i pośrednich (skale), analizy dokumentacji (w tym analizy badań diagnostycznych), badania fizykalnego w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa;
C. U3.	Wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi a także inne testy paskowe;
C. U4.	Oznacza glikemię za pomocą glukometru;
C. U5.	Ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym lub niepełnosprawnym;
C. U6.	Planuje i realizuje opiekę pielęgniarstwa wspólnie z chorym/niepełnosprawnym i jego rodziną;
C. U7.	Monitoruje stan zdrowia pacjenta na wszystkich etapach jego pobytu w szpitalu lub innych placówkach opieki zdrowotnej, między innymi przez ocenę podstawowych parametrów

	życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu;
C. U8.	Dokonuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia i skuteczności działań pielęgniarских;
C. U9.	Przechowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
C. U10.	Podaje choremu leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza, oblicza dawki leków;
C. U11.	Pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się i dbaniu o higienę osobistą;
C. U12.	Pielęgnuje skórę i jej wytwory, błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych w tym stosuje kąpiele lecznicze;
C. U13.	Dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany w tym wykorzystuje bandażowanie;
C. U14.	Wykorzystuje różne techniki karmienia pacjenta;
C. U15.	Wykonuje zabiegi doodbytnicze - lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu;
C. U16.	Zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitoruje diurezę, usuwa cewnik, wykonuje płukanie pęcherza moczowego;
C. U17.	Układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych i zmienia te pozycje;
C. U18.	Wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
C. U19.	Wykonuje nacieranie, oklepywanie i inne techniki masażu klasycznego, ćwiczenia czynne i bierne;
C. U20.	Zapewnia choremu bezpieczne otoczenie;
C. U21.	Stwarza choremu warunki do snu i wypoczynku;
C. U22.	Wykonuje płukanie oka i ucha;
C. U23.	Podłącza i obsługuje zestawy do kroplowych wlewów dożylnych;
C. U24.	Zakłada zgłębnik do żołądka i odbarcza treści
C. U25.	Stosuje zabiegi przeciwzapalne i bańki lekarskie;
C. U26.	Zakłada, usuwa cewnik z żył obwodowych;
C. U27.	Monitoruje, ocenia i pielęgnuje miejsce wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego;
C. U28.	Wykonuje pulsoksymetrię i kapnometrię;

C. U29.	Asystuje lekarzowi przy badaniach diagnostycznych: nakłuciu jamy brzusznej, opłucnej, pobieraniu szpiku i punkcji łądźwiowej
C. U30.	Pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych;
C. U31.	Wykonuje kąpiel noworodka i niemowlęcia i monitoruje jego rozwój;
C. U32.	Przygotowuje siebie i sprzęt do instrumentowania i zmiany opatrunku na ranie;
C. U33.	Prowadzi dokumentację opieki pielęgniarstwa w tym historię pielęgnowania, kartę obserwacji, kartę gorączkową, książkę raportów, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn;
C. U34.	Odnotowuje wykonanie zleceń w karcie zleceń lekarskich;
C. U35. D.U1	Pomagania pacjentowi w adaptacji do warunków panujących w szpitalu i innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego; Gromadzi informacje , formułuje diagnozę pielęgniarstwa, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarstwa oraz dokonuje ewaluacji opieki.
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:	
Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach	

Lp	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji
1	C. W1	Egzamin obecność na wykładach
2	C. W2	
	C.W.5.	
	C.W.6.	
	C.W.7.	
	C.U.1.	
	C. U. 2.	
	D.U.1.	
Kryteria oceny końcowej: Ocena z egzaminu pisemnego Obecność na zajęciach		

Zalecana literatura.**Podstawowa**

1. Ciechaniewicz W.(red): Pielęgniarstwo. Ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych. T 1-2. PZWL, Warszawa 2006
2. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Założenia teoretyczne . Tom I, Wyd. Czelej, Lublin 2008
3. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Wybrane działania pielęgniarские. Tom II, Wyd. Czelej, Lublin 2008
4. Zahradniczek K.: Pielęgniarstwa. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa, 2007.

Uzupełniająca

1. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E.: Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. PZWL. Warszawa, 2007.
2. Dison N.: Technika zabiegów pielęgniarских. PZWL, Warszawa 1995
3. Huber A., Karasek – Kreutzinger B., Jobin – Howald U.: Kompendium pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 1995.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr hab. Danuta Zarzycka

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Badanie fizykalne - P1P-POP-BF
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Physical Assessment
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Mgr D. Oberc

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	kształcenia podstawowego
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	I rok, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	ćwiczenia-25 h
Interesariusze i instytucje partnerskie	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów; 1 punkt =25-30 godzin pracy studenta, w tym praca na zajęciach i poza zajęciami):	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Ćwiczenia -25 h W sumie: 25h	ECTS: 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności w zakresie oceny stanu zdrowia z wykorzystaniem technik badania podmiotowego i fizykalnego. Ukształtowanie umiejętności zapisywania i interpretowania wyników badania ze zwróceniem uwagi na różnicowanie stanów fizjologii i patologii w kierunku formułowania diagnoz pielęgniarских

Metody dydaktyczne: ćwiczenia.

Treści kształcenia:

Ćwiczenia laboratoryjne:

1. Badanie głowy i szyi w tym: narządów zmysłu, gruczołu tarczowego.
2. Badanie klatki piersiowej: w tym badanie serca, badanie płuc i gruczołów piersiowych
3. Badanie jamy brzusznej.
4. Badanie układu nerwowego.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
C. W30.	Omawia badanie podmiotowe ogólne i szczegółowe, zasady jego prowadzenia i dokumentowania;
C. W31.	Charakteryzuje techniki badania fizykalnego i kompleksowego badania fizykalnego pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarской;
C. W32.	Określa znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarской;
C. U49.	Przeprowadza badanie podmiotowe pacjenta, analizuje, interpretuje wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarской i jej dokumentowania;
C. U50.	Rozpoznaje i interpretuje podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej i w wieku geriatrycznym;
C. U51.	Wykorzystuje techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej w tym układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego;
C. U52.	Dokumentuje wyniki badania fizykalnego i ich wykorzystywanie w zakresie oceny stanu zdrowia pacjenta;
C.U.53.	Wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrywanie chorób sutka i uczy pacjentów samobadania piersi;

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Lp	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	C.W. 30	Obecność i aktywność na zajęciach Zaliczenie z oceną
2	C.W. 31	
3	C.W. 32.	
4	C.U.49.	
5	C.U.50.	
6	C.U.51.	
7	C.U.52	
8	C.U.53.	
Kryteria oceny końcowej <ul style="list-style-type: none"> • samodzielne wykonanie ćwiczeń • zaliczenie pisemne • obecność na zajęciach • zaliczenie całościowego badania fizykalnego pacjenta 		
Zalecana literatura: Literatura podstawowa <ol style="list-style-type: none"> 1. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K. (red) Podstawy pielęgniarstwa, Wyd. Czelej Lublin, 2008. 2. Krajewska – Kułak E. Szczepański M. (red.): Badanie kliniczne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wyd. Czelej, Lublin 2008. 3. Epstein O., Perkin G.D., de Bono D.P., Cookson J. : Badanie kliniczne, wyd. Czelej Lublin, 2001. Literatura uzupełniająca <ol style="list-style-type: none"> 1. Bickley L.S.: Przewodnik Batesa po badaniu przedmiotowym i podmiotowym. Termedia , Poznań 2011 		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : mgr D.Oberc

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Promocja Zdrowia P1P_POP_P
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Health Promotion
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr H. Kachaniuk

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Kształcenia podstawowego
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h zajęcia praktyczne 25 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	2	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład W sumie ECTS	10 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Zajęcia praktyczne ECTS	25 1

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie kompetencji w zakresie : rozpoznania potrzeb edukacji zdrowotnej wybranych grup (członków rodziny, grupy rówieśniczej) dostosowania strategii wsparcia działań promujących zdrowie oraz wspieranie odbiorców świadczeń/klientów w dążeniu do dbania o zdrowie własne i innych.

Metody dydaktyczne: podające (wykład), praktyczne (zajęcia praktyczne)

Treści kształcenia:

Wykłady:

1. Uwarunkowania zdrowia i rodzaje zagrożeń zdrowotnych powodowanych przez współczesną cywilizację Dekalog zdrowego stylu życia.
2. Miejsce promocji zdrowia w Systemie Ochrony Zdrowia
3. Strategie działań na rzecz zdrowia jednostki i wybranych grup społecznych – kompetencje i zadania pielęgniarki w promocji zdrowia.
4. Zasady konstruowania programów promocji zdrowia. Różnice między programem promocji zdrowia a programem edukacji zdrowotnej.

Zajęcia praktyczne:

1. Zachowania zdrowotne i styl życia, znaczenie osobistej odpowiedzialności za zdrowie
2. Sposoby i narzędzia oceny zachowań zdrowotnych wybranych osób/grup osób oraz stopnia samodzielności pacjenta w zakresie umacniania zdrowia.
3. Poradnictwo, doradztwo zdrowotne w pracy pielęgniarki
4. Wybrane metody edukacji zdrowotnej społeczeństwa – edukacja zdrowotna w rodzinie i szkole.
5. Planowanie, realizacja i ewaluacja programu edukacji zdrowotnej.
6. Programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w wybranych sytuacjach zdrowotnych – dostosowanie projektu do potrzeb odbiorcy usług.

1. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekty kształcenia

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
B_W18	Wiedza: 1. Zna problematykę metodyki edukacji zdrowotnej w odniesieniu do dzieci, młodzieży i dorosłych; 2. Definiuje zdrowie, promocję zdrowia, profilaktykę, zachowania zdrowotne, styl życia oraz wskazuje ich podstawy teoretyczne . 3. Wyjaśnia paradygmaty zdrowia i ich wpływ na promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną. 4. Określa zakres i charakter zadań pielęgniarki w promocji zdrowia, zna zasady konstruowania programów w promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej; 5. Zna strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i ponadnarodowym.
C_W13	
C_W14	
C_W15	
C_W16	

B_U19 C_U36 C_U37 C_U38 C_U39 C_U40 C_U41	Umiejętności 1. Opracowuje projekty pielęgniarских działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; 2. Ocenia stan zdrowia jednostki/rodziny - „potencjał zdrowotny człowieka” z wykorzystaniem swoistej metodyki (skale, siatki, pomiary przyrządowe). 3. Rozpoznaje uwarunkowania zachowań zdrowotnych jednostki i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia. 4. Uczy odbiorcę usług pielęgniarских samokontroli stanu zdrowia i motywuje do zachowań prozdrowotnych. 5. Inicjuje i wspiera jednostkę i rodzinę w utrzymaniu zdrowia przez tworzenie środowiskowej „koalicji na rzecz zdrowia”. 6. Realizuje programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych. 7. Opracowuje i wdraża indywidualne programy promocji zdrowia jednostek i rodzin.
--	---

Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	B_W18 C_W13 C_W14 C_W15 C_W16 C_U36 C_U37	Zaliczenie z oceną
2	B_U19 C_U38 C_U39 C_U40 C_U41	

Kryteria oceny końcowej:

Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia

Ocena z zaliczenia

Ocena z zajęć praktycznych:

- ocena z przygotowania projektu promocji zdrowia oraz udziału w jego wdrażaniu

- obecność na zajęciach praktycznych

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

1. Andruszkiewicz A., Banaszkiwicz A.: Promocja zdrowia : dla studentów studiów licencjackich kierunku pielęgniarstwo i położnictwo, Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL , cop. 2010
2. Charzyńska-Gula M., Edukacja zdrowotna rodziny, Lublin 2002
3. Demel M., Dziejów promocji zdrowia w Polsce (t. I-III), Kraków 2000
4. Jopkiewicz A.: Auksologia a promocja zdrowia, Kielce : Kieleckie Towarzystwo Naukowe , 2010
5. Lwow F., Milewicz A.: Promocja zdrowia : podręcznik dla studentów i lekarzy rodzinnych / red. Felicja Lwow i Andrzej Milewicz, Wrocław : Urban & Partner , cop. 2004
6. Karski J.: Praktyka i teoria promocji zdrowia ,Warszawa : "CeDeWu" , 2008
7. Karski J.B.: Praktyka i teoria promocji zdrowia : wybrane zagadnienia, Warszawa : "CeDeWu" , 2003
8. Podstawowe dokumenty dotyczące promocji zdrowia i profilaktyki w kontekście zadań pielęgniarstwa (Deklaracja Wiedeńska i Monachijska, Dyrektywy Unii Europejskiej)
9. Syrek K., Borzucka- Sitkiewicz K.: Edukacja zdrowotna ,Warszawa : Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne , cop. 2009

Literatura uzupełniająca:

1. Fetlińska J., Współpraca pielęgniarek z mediami – wskazówki praktyczne, „Pielęgniarstwo i My” 1995,maj.
2. Karski J.B., (red.): Promocja zdrowia. PZWL, Warszawa 1999.
3. Kulik T.B., Wrońska I. (red.): Zdrowie w medycynie i naukach społecznych. FUKUL, Stalowa Wola 2000.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr n.med. H. Kachaniuk

zajęcia praktyczne: dr H. Kachaniuk

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	Dietetyka P1P_POP-D
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Dietitian
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Prof. dr hab. J. Ryżko

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Podstawy opieki pielęgniarstwiej
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia Status studenta pielęgniarstwa

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład W sumie:	10 10
	ECTS	1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji samodzielnego poruszania się w zakresie dietetyki
Metody dydaktyczne: Wykłady : metody podające : wykład informacyjny,
Treści kształcenia Wykłady: <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie białek, węglowodanów, tłuszczów, soli mineralnych, witamin dla organizmu ludzkiego. Fizjologia trawienia i przyswajania pokarmów. 2. Normy żywienia i zasady racjonalnego odżywiania – dobowe zapotrzebowanie na białka, węglowodany, tłuszcze, witaminy i składnik mineralne. 3. Podstawy postępowania dietetycznego u dzieci i dorosłych. Rodzaje diet i ich klasyfikacja. 4. Żywienie w chorobach układu pokarmowego. 5. Odżywianie pacjentów z chorobami krążenia i układu oddechowego. 6. Zasady dietetyki w chorobach nerek i dróg moczowych. 7. Diety eliminacyjne w chorobach metabolicznych (cukrzyca, otyłość, nadczynność tarczycy, choroba i zespół Cushinga). 8. Żywienie pacjentów nieprzytomnych, po zabiegach operacyjnych, oparzonych i gorączkujących.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji* * Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego-załącznik nr 6

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
C_W27 C_W28 C_W29	Wiedza: Definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby. Wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje istotę żywienia dojelitowego i pozajelitowego Zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii.
C_U46 C_U47 C_U48	Umiejętności: Ocena stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego Prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych. Stosuje wybrane diety terapeutyczne w otyłości, niedożywieniu, cukrzycy, hiperlipidemii, nadciśnieniu tętniczym, chorobach serca i naczyń krwionośnych, trzustki i wątroby
	Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
------------	-------------------------	---

1	C_W27	Zaliczenie z oceną
2	C_W28	
3	C_W29	
4	C_U46	
5	C_U47	
6.	C_U48	
Kryteria oceny końcowej		
	3.	Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia
	4.	Ocena z zaliczenia końcowego
Zalecana literatura		
Literatura podstawowa:		
1. Balch J.F., Balch P. A. : Encyklopedia zdrowego żywienia. Kleks, Bielsko-Biała 2000.		
2. Ciborowska M., Rudnicka A.: Dietetyka: żywienie zdrowego i chorego człowieka. PZWL Warszawa 2000.		
3. Gawęcki J.: Żywienie człowieka. Podstawy nauki o żywieniu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.		
4. Grymislawski M., Gawęcki J.: Żywienie człowieka zdrowego i chorego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.		
Literatura uzupełniająca:		
1. Jarosz M., Bułhak-Jachymczyk B. : Normy żywienia człowieka: podstawy prewencji otyłości i chorób niezakaźnych. Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2011.		
2. Roszkowski W. (red.): Podstawy nauki o żywieniu człowieka – przewodnik do ćwiczeń. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2000.		
3. Sobotka L. (red.) :Podstawy żywienia klinicznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej; Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6; 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : prof. Józef Ryżko

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Badania naukowe w pielęgniarstwie P1P-POP-BNwP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Research in Nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr hab. Danuta Zarzycka

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Podstawy Opieki Pielęgniarskiej
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	I rok semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	Zajęcia teoretyczne 20 h (10 w, 10s)
Interesariusze i instytucje partnerskie	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Podstawy Pielęgniarstwa; Filozofia i etyka pielęgniarstwa; Socjologia; Psychologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Zajęcia teoretyczne Wykład seminarium W sumie: ECTS	10 10 20 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest przejęcie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy i kształcenie celem poprawy jakości wykonywanych zadań na rzecz pacjenta potrzebującego pomocy.</p>
<p>Metody dydaktyczne: Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie</p>
<p>Treści kształcenia: Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielęgniarstwo jako nauka. Obszar badawczy pielęgniarstwa. 1. Paradygmaty w pielęgniarstwie. Metodologia-cel i metoda poznania naukowego. 2. Przedmiot, cel i obszar badań w pielęgniarstwie. Etapy postępowania badawczego. 3. Metodyka badań w tym studium indywidualnego przypadku. Wykorzystywanie badań pielęgniarstkich w praktyce. Ochrona własności intelektualnej. <p>Seminarium:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodyka badań w tym studium indywidualnego przypadku. Wykorzystywanie badań pielęgniarstkich w praktyce. Ochrona własności intelektualnej. 2. Pisanie pracy licencjackiej - konsultacje.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji * zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego (załącznik nr 6).

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot:
	Wiedza:
C_W33	Definiuje przedmiot, cel, obszar badań oraz paradygmaty pielęgniarstwa;
C_W34	Charakteryzuje etapy postępowania badawczego;
C_W35	Opisuje metody i techniki badań;

C_W36	Określa zasady interpretowania danych empirycznych i wnioskowania;	
C_W37	Zna podstawowe przepisy z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej;	
C_W38	Określa znaczenie etyki w badaniach naukowych;	
	Umiejętności:	
C_U54	Uczestniczy w realizacji projektu badawczego;	
C_U55	Krytycznie analizuje publikowane wyniki badań naukowych	
C_U56	Wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem.	
C_U57	Uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów.	
C_U58	Opracowuje i realizuje własny projekt badawczy w ramach badań o charakterze jakościowym.	
C_U59	Analizuje i opracowuje raporty z badań naukowych (np. artykuły naukowe).	
C_U60	Postępuje zgodnie z zasadami etyki badań naukowych i ochrony własności intelektualnej.	
Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1.	C_W33	Test wiedzy Bieżąca ocena przygotowania do zajęć
2.	C_W34	
3.	C_W35	
4.	C_W36	
5.	C_W37	
6.	C_W38	
8.	C_U54	
9.	C_U55	
10.	C_U56	
11.	C_U57	
12.	C_U58	
13.	C_U59	
14.	C_U60	
Kryteria oceny końcowej		
1. obecność na zajęciach <ul style="list-style-type: none"> • ocena z testu wiedzy • złożenie i zaakceptowanie przez promotora całości pracy licencjackiej • praca w bibliotece potwierdzona przez pracownika biblioteki • poprawne sformułowanie tematu pracy licencjackiej. 		

<p>Zalecana literatura:</p> <p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań naukowych w pielęgniarstwie WL PZWL, Warszawa 2011 2. Węglińska M.: Jak pisać pracę magisterską, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Warszawa 2007. 3. Lesińska-Sawicka M.(red.): Metoda case study w pielęgniarstwie. Wyd. Borgis, 2009 4. Poznańska S.: Przewodnik etyczny w pielęgniarstwie. Wyd. OVO, Warszawa 1997 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Łobocki M.: Metody i techniki badań pedagogicznych. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Warszawa 2007. 2. Plich T. Bauman T. Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe, Wyd. II Wyd. Akademickie Żak Warszawa 2001 3. Wrońska I. zarys problematyki badawczej pielęgniarstwa środowiskowego/rodzinnego, (w:) Kawczyńska Butryn Z. (red.) Pielęgniarstwo rodzinne. Teoria i praktyka, CEM Warszawa 1997
--

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr hab.Danuta Zarzycka

Seminarium – promotorzy prac licencjackich

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Zakażenia szpitalne P1P_POP-ZS
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	hospital Infections
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Piontek

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Podstawy opieki pielęgniarstwiej
Status przedmiotu:	do wyboru
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	Wykład 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia, patologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład W sumie:	10 10
Liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach	ECTS	1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności rozpoznawania rejestracji zakażeń szpitalnych, analizy przyczyn występowania zakażeń szpitalnych, ochrony pacjentów, siebie i współpracowników przed zakażeniami.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Metody podające: wykład</p>
<p>Treści kształcenia Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie zakażenia szpitalnego oraz definicje poszczególnych typów zakażeń wg. Norm CDC. 2. Drogi szerzenia się zakażeń szpitalnych. Główne patogeny zakażeń szpitalnych . Struktura lekooporności szczepów wieloopornych i alertowych. 3. Organizacja struktur administracyjnych odpowiadających za zapobieganie i zwalczanie zakażeń zakładowych w zakładach leczniczych. Rola i zadania tych struktur. Podstawy prawne działalności tych struktur. 4. Zasady współpracy z pracownią mikrobiologiczną . 5. Zakażenia wirusowe i grzybicze jako nowe wyzwanie dla służb epidemiologicznych zakładów leczniczych. 6. Postępowanie aseptyczne przy łóżku chorego. Zasady zachowania aseptycznego na trakcie operacyjnym . Przygotowanie skóry i przewodu pokarmowego chorego do zabiegu operacyjnego. 7. Zasady gospodarki odpadami medycznymi- wpływ na profilaktykę i postępowanie w wypadku zakażeń szpitalnych.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji*

*Zgodnie z rozporządzeniem Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
C_W39	Definiuje zakażenia szpitalne z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, dróg szerzenia, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych; Wyjaśnia sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, w tym mikroflory środowiska szpitalnego; Wyjaśnia mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu grzybiczym; Analizuje zagrożenia epidemiologiczne w skupiskach ludzi, takich jak szkoły, przedszkola, uczelnie, szpitale, koncerty, koszary wojskowe;
C_W40	
C_W41	
C_W42	
C_U61	<p>Umiejętności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wdraża standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym i zakażeniom w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego.

C_U62	2. Prowadzi ocenę i izoluje chorych potencjalnie zakażonych lub chorych zakaźnie.	
C_U63	3. Bezpiecznie stosuje środki dezynfekcyjne i segreguje odpady medyczne.	
Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach		
Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	C_W40	Zaliczenie z oceną
2	C_W41	
3	C_W42	
4	C_U61	
5	C_U62	
6	C_U63	
Kryteria oceny końcowej:		
Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia		
Ocena z zaliczenia pisemnego		
Zalecana literatura :		
Literatura podstawowa:		
1. Bannister B., Choroby zakaźne. Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 1998		
2. Ciruś M., Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia. Warszawa		
3. Fleischer M., Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2006		
4. Heczko P., Zakażenia szpitalne: podręcznik dla zespołów kontroli zakażeń. PZWL ,Warszawa 2009		
5. Kabata J., Badania laboratoryjne w codziennej praktyce: wartości referencyjne i interpretacje. Składnica Medyczna LSM Gdańsk 2005		
6. Magdzik W., Zakażenia i zarażenia człowieka : epidemiologia, zapobieganie i zwalczanie. PZWL, Warszawa 2001		
7. Prokopowicz D.(red.) Zakażenia, obraz kliniczny, rozpoznawanie i leczenie. Ekonomia i środowisko, Białystok 2004		
8. Walewska E., Ściśło L.,(red.)Procedury pielęgniarstwa w chirurgii : podręcznik dla studentów medycznych, PZWL ,Warszawa 2012.		
9. Wardyn K.,(red.) zakażenia układu moczowego. Wyd. Czelej, Lublin 2006		
Literatura uzupełniająca:		
1. Ciruś M., Pielęgniarstwo operacyjne. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2007		
2. Nosowska K., Podstawy sterylizacji i dezynfekcji w zwalczaniu zakażeń szpitalnych. Wyd. Czelej, Lublin 1999		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : prof. Elżbieta Piontek

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Język migowy P1P_POP-JM
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	sign language
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Mgr Sylwia Kopacz

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Podstawy opieki pielęgniarstwiej
Status przedmiotu:	do wyboru
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia, patologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład W sumie:	10 10
Liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	ECTS	1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności wykorzystania alfabetu palcowego oraz znaków migowych do komunikowania się studenta z pacjentem głuchoniemym. Umiejętność nawiązywania kontaktu z osobą głuchoniemą. Gromadzenie podstawowych informacji o stanie zdrowia pacjenta. Informowania osoby głuchoniemej o proponowanych i podejmowanych działaniach medycznych.</p>
<p>Metody dydaktyczne: Metody podające: wykład</p>
<p>Treści kształcenia Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Język migowy w zakresie terminologii medycznej. 2. Sposoby porozumiewania się osoba głuchoniemą. 3. Znaki daktylograficzne, statyczne, dynamiczne, liczbowe, geograficzne. 4. Informowanie pacjenta o postępowaniu diagnostycznym. 5. Sposoby powiadamiania rodziny i udzielania pomocy.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji*

*Zgodnie z rozporządzeniem Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
<p>C_W43 C_W44 C_W45 C_W46</p>	<p>Wiedza: Wyjaśnia przyczyny zaburzeń słuchu i mowy w kontekście porozumiewania się i rozumie znaczenie wczesnego ich wykrywania; Rozróżnia sposoby i środki komunikowania się osób z uszkodzeniem słuchu; Rozpoznaje znaki daktylograficzne: statyczne, dynamiczne, liczbowe i idiograficzne w zakresie gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta; Zna zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym;</p>
<p>C_U64 C_U65 C_U66</p>	<p>Umiejętności: Nawiązuje kontakt z osobą słabosłyszącą i niesłyszącą. Posługuje się znakami języka migowego w opiece nad pacjentem głuchoniemym w celu przygotowania do świadomego uczestnictwa w procedurach medyczno-opiekuńczych Posługuje się językiem migowym w zakresie terminologii sytuacyjnej: udzielanie pierwszej pomocy, przekazywanie informacji rodzinie;</p>

		Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach		
Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1 2 3 4 5 6 7	C_W43 C_W44 C_W45 C_W46 C_U64 C_U65 C_U66	Zaliczenie z oceną
Kryteria oceny końcowej : Obecność na zajęciach jako dopuszczenie do zaliczenia Ocena z zaliczenia ustnego		
Zalecana literatura : Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dryżałowska G., Rozwój językowy dziecka z uszkodzonym słuchem a integracja. Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa 2007 2. Koncewicz D., Szczepankowski B., Język migowy w terapii. Wyd. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Łódź 2008 3. Krakowiak K., Studia i szkice wychowaniu dzieci z uszkodzeniami słuchu. Wyd. KUL, Lublin 2006 4. Mayerscough P. R., Jak rozmawiać z pacjentem. Gdańskie Wyd. Psychologiczne, Gdańsk 2001 5. Prillwitz S., Język, komunikacja i zdolności poznawcze niesłyszących. Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996 Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Szczepankowski B., Podstawy języka migowego. Podręcznik dla nauczycieli. Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1988 2. Szczepankowski B., Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna. Wyd. Centrum Edukacji Medycznej, Warszawa 1996 3. Szczepankowski B., Niesłyszący – głusi – głuchoniemi. Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999 		

4. Opis przedmiotu

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email)

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : mgr Sylwia Kopacz

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Promocja zdrowia psychicznego P1P_POP-PZP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Promotion of mental health
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studium niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr n. med. Tadeusz Paweł Wsilewski

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Podstawy opieki pielęgniarstwowej
Status przedmiotu:	do wyboru
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr I
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	niestacjonarne - wykład 10 h,
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia, patologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład	10
Liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	W sumie: ECTS	10 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS		

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Wykształcenie u studentów umiejętności rozpoznawania potrzeb w zakresie zdrowia psychicznego. Analizowanie emocji własnych oraz emocji innych osób. Konstrukttywne radzenie sobie ze stresem. Propagowanie zdrowego stylu życia. Podejmowanie działań w zakresie promocji zdrowia psychicznego.</p>
<p>Metody dydaktyczne: Metody podające: wykład</p>
<p>Treści kształcenia Wykłady: Zdrowie psychiczne jako funkcja rozwoju psychicznego. Konstrukcje osobowości i ich wpływ na zdrowe zachowanie. Emocje a zdrowe zachowanie. Efektywne komunikowanie się pacjenta a zdrowe zachowanie. Promowanie zdrowia psychicznego jako możliwość kształtowania pożądanego wzorów zachowań</p>

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji*

*Zgodnie z rozporządzeniem Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
C_W48	<p>Wiedza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Charakteryzuje teorie rozwojowe zdrowia psychicznego i definiuje zdrowie psychiczne; 2. Rozpoznaje zagrożenia i pozytywne czynniki w kształtowaniu zdrowia psychicznego 3. Omawia stres jako determinant równowagi bio-psycho społecznej organizmu w aspekcie zdrowia psychicznego; 4. Wskazuje rolę pielęgniarki w profilaktyce wypalenia zawodowego, agresji, przemocy i mobingu w różnych okresach życia człowieka
C_W49	
C_W50	
C_W51	
C_U67	<p>Umiejętności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmuje działania promujące własne zdrowie psychiczne i zdrowie psychiczne zróżnicowanych odbiorców opieki i miejsc jej świadczenia w tym rozpoznawanie sieci

C_U68	wsparcia społecznego 2. Podejmuje działania zapobiegające oraz diagnostyczne w zakresie występowania przemocy, agresji, mobbingu i wypaleniu zawodowemu;	
	Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY	
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach		
Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1 2 3 4 5 6	C_W48 C_W49 C_W50 C_W51 C_U67 C_U68	Zaliczenie pisemne
Kryteria oceny końcowej:		
1. Obecność na wykładach jako dopuszczenie do zaliczenia 2. Ocena z zaliczenia pisemnego – średnia z ocen efektów kształcenia		
Zalecana literatura :		
Literatura podstawowa:		
1. Boski P.: Kulturowe ramy zachowań społecznych, Wyd. PWN Warszawa 2009. 2. Bąbel P.: Analiza zachowania, Gdańskie Wyd. Psychologiczne Gdańsk 2010. 3. Davies T., Craig T.K.J. (red.): ABC zdrowia psychicznego, Medical Press Gdańsk 1999. 4. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W.: Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie, Wyd. Czelej Lublin 2003. 5. Płotka A.: Zdrowy styl życia psychicznego, Wyd. NeuroCentrum Lublin 2003.		
Literatura uzupełniająca:		
1. Wojciechowska M.: Problemy zdrowia psychicznego. Wydawnictwo AHE Łódź, 2010 2. Suchowierska M., Ostaszewski P., Bąbel P.: Analiza zachowania. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010 3. Jarosz E., Wysocka E.: Diagnoza psychopedagogiczna.. Wydawnictwo Akademickie Żak, 2012		

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
 Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
 Zakład Pielęgniarstwa
 ul. Kazimierza Wielkiego 6
 38-400 Krosno
 Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : Dr Tadeusz Paweł Wasilewski

Podpis Kierownika Zakładu :.....

Podpis Dyrektora Instytutu: .....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:...

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Podstawowa Opieka Zdrowotna P1P_POP-POZ
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Primary Health Care
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr n. med. Hanna Kachaniuk

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Podstawy Opieki Pielęgniarskiej
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr II
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 20h zajęcia praktyczne 10h, praktyki zawodowe 75h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	4	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład Zajęcia praktyczne	20 10
oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	W sumie: ECTS	30 2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe W sumie: ECTS	75 75 2

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu</p> <p>Celem przedmiotu jest wprowadzenie w założenia opieki środowiskowej i przygotowanie do samodzielnego diagnozowania potrzeb zdrowotnych jednostki/ rodziny/społeczności, identyfikowania problemów zdrowotnych i organizowania opieki pielęgniarskiej nad jednostką/ rodziną zgodnie z potrzebami środowiska i obowiązującymi standardami</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Wykłady : wykład informacyjny, problemowy, konwersatoryjny, objaśnianie, wyjaśnianie, film, opis, prelekcja.</p> <p>Zajęcia praktyczne/ Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie dyskusja dydaktyczna, instruktaż, gry symulacyjne, gry decyzyjne</p>
<p>Treści kształcenia</p> <p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowa opieka zdrowotna jako podsystem opieki zdrowotnej. 2. Miejsce pielęgniarek i położnych w realizacji celów i zadań określonych dla podstawowej opieki zdrowotnej. 3. Kontraktowanie usług realizowanych przez pielęgniarki w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. 4. Podstawy opieki środowiskowej – modele opieki nad zdrowiem rodziny. 5. Pielęgniarstwo środowiskowe i pielęgniarstwo rodzinne w realizacji założeń podstawowej opieki zdrowotnej 6. Standardy i procedury opieki pielęgniarskiej dla potrzeb podstawowej opieki zdrowotnej. Mierniki jakości opieki. <p>Zajęcia praktyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opieka pielęgniarska nad rodziną w środowisku zamieszkania: <ol style="list-style-type: none"> a. - typy i rodzaje diagnoz pielęgniarskich w opiece środowiskowej. b. Zasady organizacji i zarządzania opieką pielęgniarską   2. Opieka pielęgniarska w środowisku nauczania i wychowania: <ol style="list-style-type: none"> a. - diagnozowanie czynników warunkujących zdrowie ucznia. b. Specyfika zadań pielęgniarki w opiece nad zdrowiem ucznia   3. Opieka pielęgniarska w środowisku pracy: <ol style="list-style-type: none"> a. - zagrożenia zdrowia występujące w środowisku pracy , szacowanie ryzyka zdrowotnego b. Monitorowanie stanu zdrowia pracownika i warunków pracy - specyfika zadań pielęgniarki

4. Zadania pielęgniarki w opiece na pensjonariuszami domów opieki społecznej:
a. - zakres udzielanych świadczeń, miejsce pielęgniarki rodzinnej w realizacji świadczeń dla mieszkańca dps
Praktyki zawodowe:
1. Specyfika organizacji pracy pielęgniarki środowiskowo/rodzinnej w placówkach POZ. Zróżnicowanie zadań pielęgniarki w poszczególnych formach zatrudnienia.
2. Standard wyposażenia gabinetu pielęgniarki środowiskowej/rodzinnej (zapoznanie ze sprzętem i innymi środkami niezbędnymi pielęgniarsce przy realizacji jej zadań.
3. Przygotowanie i przeprowadzenie wizyty w środowisku – podstawowe badania i pomiary w ocenie stanu zdrowia ; wizyta patronażowa , testy przesiewowe
4. Sposoby prowadzenia dokumentacji pielęgniarskiej w placówkach poz.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji * zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego (załącznik nr 6).

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
	Wiedza:
C_W17	Charakteryzuje podstawową opiekę zdrowotną w Polsce i na świecie z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników ochrony zdrowia;
C_W18	Zna system zarządzania informacją w podstawowej opiece zdrowotnej;
C_W19	Wskazuje determinanty i mierniki jakości podstawowej opiece zdrowotnej;
C_W20	Omawia modele opieki środowiskowo-rodzinnej i formy świadczenia opieki pielęgniarskiej w ramach podstawowej opiece zdrowotnej;
C_W21	Formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania ze względu na środowisko zamieszkania, nauki i pracy.
C_W22	Formułuje odrębności w opiece środowiskowo-rodzinnej w zakresie gromadzenia informacji, diagnozowania, metod pracy i dokumentowania ze względu na odbiorcę indywidualnego i jego stan, charakterystykę rodziny i społeczności lokalnej.
C_W23	Realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym: świadczenia gwarantowane, i zapewnianie opieki nad pacjentem chorym;
C_W24	Ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
C_W25	Przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta;
C_W26	Stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej;
	Umiejętności
C_U7	Monitoruje stan zdrowia pacjenta we wszystkich etapach pobytu chorego w szpitalu lub innych placówkach opieki zdrowotnej między innymi przez ocenę podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu.
C_U42	Realizuje świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym: świadczenia gwarantowane, zapewnianie opieki nad pacjentem chorym.
C_U43	Ocenia środowisko nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży.
C_U44	Przygotowuje sprzęt i środki do realizacji opieki pielęgniarskiej w środowisku zamieszkania pacjenta.
C_U45	Stosuje standardy i procedury pielęgniarskie w podstawowej opiece medycznej.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia: Uwaga: warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia przedmiotu jest 100% obecności na zajęciach

Lp	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	C_W17	Zaliczenie z oceną
2	C_W18	
3	C_W19	
4	C_W20	
5	C_W21	
6	C_W22	
7	C_W23	
8	C_W24	
9	C_W25	
10	C_W26	
11	C_U7	
13	C_U42	
14	C_U43	
15	C_U44	
16	C_U45	

Kryteria oceny końcowej:

Ocena z zaliczenia

obecność na wykładach.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

obecność na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych

praca pisemna na wybrany temat

ocena z fizycznej pracy w placówce

Zalecana literatura: Literatura podstawowa:

1. Kilanska Dorota (red.) Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Wyd. Makmed, Lublin 2008.
2. Pielęgniarka rodzinna. The family nurse, opracowanie: Madrean Schroeder, Fadwa Affara Międzynarodowa Rada Pielęgniarek 2001. Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie 2009 tłumaczenie: dr n hum. Małgorzata Kisilowska na zlecenie Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego redakcja merytoryczna: mgr Dorota Kilańska http://www.ptp.na1.pl/pliki/pdf/ICN_Piel_rodzinna_2009.pdf
3. Kawczyńska-Butrym / red. DIAGNOZA pielęgniarska Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 1999.
4. Kawczyńska-Butrym Z.: *Rodzina- Zdrowie-Choroba*. Koncepcja i praktyka pielęgniarstwa rodzinnego Wyd. CZELEJ, Lublin 2001
5. Kawczyńska-Butrym Z.: Podstawy pielęgniarstwa rodzinnego Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 1996.
6. Steciwko A.(red.): Medycyna rodzinna – co nowego?T. I i II Wydawnictwo Medyczne Cornetis, Warszawa 2010
7. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. T.2 Wyd. Makmed, Lublin 2008.
8. Oblacińska A., Ostrega W. (red.) - Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003

Literatura uzupełniająca:

1. Saultz John W. (red.): Podręcznik medycyny rodzinnej. Redakcja naukowa wydania polskiego: Jerzy Barycki, wydawnictwo Czelej, Lublin 2005
2. Kawczyńska-Butrym Z.: *Rodzina- Zdrowie-Choroba*. Wyd. CZELEJ, Lublin 2004
3. Kawczyńska-Butrym Z.: *Wyzwania Rodziny; zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość*. Wyd. Makmed, Lublin 2008 ;
4. Sztembis B., Ślusarska B., Zarzycka D. ,i in.: Klasyfikacja Procedur pielęgniarskich dla potrzeb POZ <http://www.igichp.edu.pl/pracprof.htm>
5. Narodowy Fundusz Zdrowia: Szczegółowe informacje poprzedzające zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla ubezpieczonych w Narodowym Funduszu Zdrowia na rok 2012 (wraz z załącznikami)
6. Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej (wersja 1.0), Makmed. Lublin 2009

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Hanna Kachaniuk

Zajęcia praktyczne - dr Hanna Kachaniuk

Praktyki zawodowe - dr Hanna Kachaniuk

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

MODUŁ OPIEKA SPECJALISTYCZNA

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne P1P- OS-ChWiPI
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Internal diseases and nursing in internal diseases
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Osoby prowadzące	Dr n. med. Andrzej Paprocki, dr n. med. Renata Rabiasz
Koordynator przedmiotu:	Dr n. med. Renata Rabiasz

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka Specjalistyczna
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład - 20 h Zajęcia praktyczne (ZP) – 40 h Praktyki Zawodowe (PZ) – 40 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów)	3	niestacjonarne
		ECTS
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład: 20	1
	Zajęcia praktyczne 40	1
	W sumie ECTS:	2

Liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach		
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki Zawodowe: 40 h	1
	ECTS:	W sumie 1

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji sprawowania opieki nad pacjentem leczonym zachowawczo z uwzględnieniem indywidualnego zapotrzebowania pacjentów na opiekę pielęgniarską oraz opracowywanie i wdrażanie planu opieki we współpracy z pacjentem, jego rodziną, opiekunem i innymi pracownikami opieki zdrowotnej.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p>
<p>Treści kształcenia</p> <p>Wykłady - Klinika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Choroba wrzodowa żołądka i IIX- cy (etiopatogeneza, objawy, leczenie). Choroba refleksowa przełyku . 2. Przewlekłe zapalenie i marskość wątroby. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki i nieswoiste zapalenie jelit. 3. Cukrzyca typu 1i 2 – symptomatologia , diagnostyka zasady leczenia insuliną i lekami doustnymi, kryteria wyrównania, rola pielęgniarki w realizacji leczenia i edukacji pacjenta. Schorzenia tarczycy – choroba Grawera- 4. Basedowa- symptomatologia diagnostyka i leczenie. 5. Funkcja układu krążenia i mechanizmy kompensacyjne. Objawy chorób układu krążenia ocena objawów groźnych dla życia. 6. Obrzęk płuc i wstrząs kardiogeny- przyczyny, objawy, zasady postępowania i udzielania pierwszej pomocy. 7. Symptomatologia i rozpoznawanie chorób układu oddechowego.Przewlekła choroba obturacyjna płuc, astma oskrzelowa. 8. Zapalenie płuc opłucnej, gruźlica, rak , niewydolność oddechowa i zatorowość. 9. Reumatoidalne zapalenie stawów. Układowe choroby tkanki łącznej (kolagenozy). Reumatyzm tkanek miękkich. 10. Choroby układu czerwono-krwinkowego - niedokrwistość. Choroby układu biało-krwinkowego- leuko- i limfocytozy odczynowe, limfo i mieloproliferacje. 11. Infekcje dróg moczowych. Przewlekła i ostra niewydolność nerek. <p>Wykłady - Pielęgniarstwo</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zespół terapeutyczny, zadania pielęgniarki wobec chorego podczas hospitalizacji. 2. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobą niedokrwinną serca. 3. Opieka pielęgniarska nad chorym z astmą oskrzelową, obturacyjną chorobą płuc i przewlekłą niewydolnością oddechową. 4. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy oraz z marskością wątroby. 5. Postępowanie pielęgniarskie wobec chorego z zapaleniem pęcherzyka i dróg żółciowych. 6. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy. 7. Diagnostyka pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych cukrzycą typu I i II. 8. Diagnostyka pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z zapaleniem układu moczowego i przewlekłą niewydolnością nerek.

9. Diagnostyka pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z białaczką i niedokrwistością
10. Opieka pielęgniarska nad chorym z reumatoidalnym zapaleniem stawów i osteoporozą.
11. Opieka nad chorym umierającym.

Zajęcia praktyczne:

1. Charakterystyka oddziału internistycznego - zadania pielęgniarki internistycznej.
2. Ostre zespoły wieńcowe - problemy opiekuńcze pacjentów – sposoby ich rozwiązywania.
3. Edukacja zdrowotna pacjenta z chorobą niedokrwienną serca i nadciśnieniem tętniczym.
4. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z astmą oskrzelową i chorobą zapalną układu oddechowego
5. Udział pielęgniarki internistycznej w fizjoterapii układu oddechowego.
6. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą wrzodową żołądka lub dwunastnicy.
7. Pielęgnacja chorego z marskością wątroby oraz udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym, obarczającym.
8. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorych z chorobami nerek oraz planowanie opieki i edukacji w zakresie samoopieki.
9. Wieloaspektowość opieki pielęgniarskiej pacjenta leczonego z powodu białaczki.
10. Pielęgnowanie pacjenta z niedokrwistością .
11. Rozpoznanie, kontrola i leczenie cukrzycy – zadania pielęgniarki.
12. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy.
13. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z RZS i osteoporozą.
14. Choroby nowotworowe –profilaktyka– rola pielęgniarki.
15. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta przewlekle chorego w podeszłym wieku.

Praktyki Zawodowe

1. Organizowanie stanowiska pracy.
2. Ocena stanu funkcji układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, krwiotwórczego, narządów zmysłu, ruchu, gruczołów wewnętrznych wydzielania poprzez pomiar, obserwację, wywiad, analizę dokumentacji, analizę wyników badań.
3. Pobieranie materiałów do badań diagnostycznych.
4. Asystowanie przy punkcjach narządów wewnętrznych
5. Przygotowanie chorego i asystowanie przy badaniach endoskopowych
6. Podawanie leków różnymi drogami.
7. Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych.
8. Prowadzenie poradnictwa odnośnie trybu życia z chorobą.
9. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych na skórze i błonach śluzowych.
10. Dokumentowanie działań pielęgniarskich.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
	Wiedza:
D_W1	Wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku;
D_W3	Wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu krążenia (serca, naczyń krwionośnych), układu oddechowego, układu nerwowego, układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu nerwowego, układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi;
D_W4	Zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku;
D_W5	Zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i w opiece paliatywnej;
D_W6	Zna zasady planowania opieki nad chorymi w zależności od wieku i stanu zdrowia;
D_W7	Zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;

D_W9	Charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad chorym uzależnione od wieku i stanu chorego;	
D_W14	Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);	
	Umiejętności:	
C_U9	Przechowuje leki zgodnie z obowiązującymi standardami;	
C_U10	Podaje choremu leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza oraz oblicza dawki leków;	
C_U18	Wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	
C_U24	Zakłada zgłębnik do żołądka i odbarcza treść;	
C_U26	Zakłada i usuwa cewnik z żył obwodowych;	
C_U29	Asystuje lekarzowi przy badaniach diagnostycznych: nakłuciu jamy brzusznej, opłucnej, pobieraniu szpiku i punkcji lędźwiowej;	
C_U30	Pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych.	
D_U1	Gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarскую, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarские oraz dokonuje ewaluacji opieki;	
D_U3	Prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień.	
D_U2	Rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia;	
D_U4	Motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego.	
D_U5	Prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób.	
D_U6	Organizuje izolację chorych zakaźnie w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	
D_U10	Ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i powikłaniach pooperacyjnych;	
D_U11	podaje tlen, modyfikuje dawkę stałą insuliny szybko i krótko działającej;	
D_U12	Przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem psychicznym i fizycznym.	
D_U26	Przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego;	
D_U27	Asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych.	
D_U32	Dostosowuje interwencje pielęgniarские do rodzaju problemów pielęgnacyjnych;	
D_U33	Przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.	
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Lp	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
Wiedza		
1	D_W1	Obecność na zajęciach Egzamin
2	D-W3	
3	D_W4	
4	D_W5	
5	D_W6	
6	D_W7	
7	D_W9	
8	D_W14	
9	C_U9	
10	C-U10	
11	C_U18	
12	C_U24	
13	C_U26	
14	C_U29	

15	C_U30
16	D_U1
17	D_U2 D_U3
18	D_U5
19	D_U10
20	D_U11 D_U12
21	D_U26 D_U27
22	D_U32 D_U33

Kryteria oceny końcowej:

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

obecność na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych

praca pisemna na wybrany temat

ocena z fizycznej pracy w oddziale

Literatura podstawowa:

1. Pędach W.: Choroby wewnętrzne. PZWL, Warszawa 2000.
2. Procedury praktyki pielęgniarskiej. Maszynopis. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie.
3. Pędich W.: Choroby wewnętrzne.: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich , Warszawa 1999
4. Tinsley Randolph Harrison; red. nauk. Anthony S. Fauci [et al.]; red. nauk. wyd. pol. Monika Dudzisz-Śledź, przekł. z jęz. ang. Monika Dudzisz-Śledź. Interna Harisona, Czelej, Lublin 2002
5. Kokot F.: choroby wewnętrzne. : PZWL, Warszawa 2002.
6. Leszek Pączek, Krzysztofa Mucha i Bartosz Foroniewicz. Choroby wewnętrzne : podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2004
7. Andrzeja Szczeklika. :Choroby wewnętrzne : podręcznik multimedialny oparty na zasadach EBM. T. 2. Kraków, Medycyna Praktyczna 2006
8. Kokot F.(red.). Interna. PZWL, Warszawa 2006 (tom 1-3)
9. Bogna Wierusz – Wysocka (red.):Choroby wewnętrzne : podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, położnictwa i fizjoterapii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego , Poznań 2008
10. Dorota Talarzka, Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz .: Pielęgniarstwo internistyczne : podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2009

Literatura uzupełniająca:

1. Kokot F.: Choroby wewnętrzne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2000, wyd. VII
2. Hunt P., Sendell B., Pielęgniarstwo dorosłych z określonymi zaburzeniami fizjologicznymi, PZWL Warszawa 1990.
3. Hunt P., Sendell B., Pielęgniarstwo dorosłych z określonymi zaburzeniami fizjologicznymi, PZWL Warszawa 1990
4. Kamińska – Pakuła M., Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych, PZWL Warszawa 1986.
5. Widomska- Czekajka T.: Intensywna internistyczna terapia. PZWL, Warszawa 1982.
6. Tatoń J.: Cukrzyca. Nauczanie samoopieki. PWN, Warszawa 1995.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigionia w Krośnie

Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej

Zakład Pielęgniarstwa

ul. Kazimierza Wielkiego 6

38-400 Krosno

Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Renata Rabiasz, dr Andrzej Paprocki

Zajęcia praktyczne - dr Renata Rabiasz

Praktyki zawodowe - dr Renata Rabiasz

Podpis Kierownika Zakładu :.....

Podpis Dyrektora Instytutu: .....

Podpis osoby przygotowującej sylabus: .....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne P1P_OS_PiPP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Paediatrics andpaediatricnursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Osoby prowadzące:	Prof. dr hab. Paweł Januszewicz, dr n. med. Małgorzata Marć
Koordynator przedmiotu:	Dr n. med. Małgorzata Marć

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka specjalistyczna
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 20 h zajęcia praktyczne 40h, praktyki zawodowe 45h,
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia, psychologia, patologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	4	niestacjonarne
		ECTS
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład 20h zajęcia praktyczne 40h W sumie 60 h ECTS	1 1 2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	praktyki zawodowe 45h W sumie ECTS	2 2

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest postępowanie poprzez realizację ról zawodowych w sposób holistyczny, tolerancyjny i opiekuńczy z poszanowaniem odrębności i praw dziecka w zapewnieniu zdrowia i jego ochronie.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie</p> <p>Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p> <p>Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p>
<p>Treści kształcenia :</p> <p>Wykłady- Pediatria (klinika):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy auksologii i charakterystyka poszczególnych okresów rozwojowych dziecka 2. Podstawy immunologii, szczepienia ochronne. 3. Odrębności okresu noworodkowego i niemowlęcego, typowe choroby u noworodka. 4. Choroby górnych i dolnych dróg oddechowych, układu pokarmowego, układu moczowego. 5. Choroby serca i nadciśnienie tętnicze, układu krwiotwórczego i onkologiczne. 6. Najczęstsze choroby zakaźne u dzieci. 7. Główne stany naglące w pediatrii, choroby narządów ruchu i tkanki łącznej u dzieci. 8. Choroby metaboliczne, niedoborowe i endokrynologiczne. <p>Wykłady- Pielęgniarstwo Pediatryczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wpływ struktury rodziny i relacji wewnątrzrodzinnych na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży. 2. Komunikowanie, zasady współpracy z pacjentem pediatrycznym i jego rodziną. 3. Udział pielęgniarki w wybranych działaniach profilaktycznych wobec populacji wieku rozwojowego (badania przesiewowe, powszechne, profilaktyczne badania lekarskie) 4. Uwarunkowania urazowości i wypadkowości wśród dzieci i młodzieży, zasady profilaktyki. 5. Bio - psychospołeczne następstwa, choroby przewlekłej u dziecka, jego rodziców i rodziny. 6. Uwarunkowania i profilaktyka alergii i nietolerancji pokarmowych u dzieci. Udział pielęgniarki w leczeniu i monitorowaniu. 7. Opieka terminalna nad pacjentem pediatrycznym i jego rodziną. <p>Zajęcia praktyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja i założenia opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem w Polsce. 2. Udział pielęgniarki w adaptacji dziecka do środowiska szpitalnego. 3. Współczesne zagrożenia zdrowotne wpływające na rozwój życia dzieci. 4. Uwarunkowania środowiskowe zaburzeń psychosomatycznych u dzieci i młodzieży. 5. Rola pielęgniarki w procesie prozdrowotnego wychowania dzieci. 6. Charakterystyka rozwoju somatycznego i psychoruchowego u dzieci w okresie wczesnego dzieciństwa. 7. Udział pielęgniarki w interdyscyplinarnej ocenie stanu zdrowia dziecka. 8. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu stanu dziecka. 9. Opieka nad dzieckiem nieprzytomnym. 10. Pielęgnowanie dziecka z chorobami górnych i dolnych dróg oddechowych. 11. Najczęściej występujące choroby inwazyjne przewodu pokarmowego u dzieci – problemy pielęgnacyjne i profilaktyka.

Praktyki zawodowe:

1. Wybrane problemy pielęgnacyjne w opiece nad zdrowym niemowlęciem.
2. Profilaktyka niedokrwistości i krzywicy.
3. Rozwój somatyczny i psychoruchowy w okresie poniemowlęcym.
4. Zadania pielęgniarki w nowoczesnym leczeniu i monitorowaniu przebiegu oraz pielęgnacji dziecka z astmą.
5. Rozwój somatyczny i psych ruchowy w okresie przedszkolnym.
6. Wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie dziecka w wieku pokwitania.
7. Zasady monitorowania pacjentów w oddziale intensywnej terapii. Nadzór bez przyrzadowy i przyrzadowy.
8. Profilaktyka powikłań u chorego nieprzytomnego.
9. Znajomość zasad prawidłowego odżywiania dzieci chorych drogą przewód pokarmowego oraz zasad odżywiania dożylnego.
10. Problemy pielęgnacyjne u wcześniaków i noworodków w różnych stanach zagrożenia życia w oddziale intensywnej terapii.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego- załącznik nr 6

Efekty kształcenia

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
D_W1 D_W2 D_W4 D_W5 D_W6 D_W7 D_W9 D_W11 D_W12 D_W14 D_W18 D_W19 D_W20	Wiedza: Wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku; Charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia ; Zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku. Zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej. Zna zasady planowania opieki nad chorymi w zależności od wieku i stanu zdrowia; Zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia; Charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia; Różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia; Zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od wieku i stanu zdrowia pacjenta; Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce); Wyjaśnia patofizjologię i objawy kliniczne chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu krążenia, dróg moczowych, układu pokarmowego, chorób alergicznych oraz chorób krwi ; Omawia patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka. Charakteryzuje podstawy opieki nad wcześniakiem i noworodkiem.
C_U31 D_U7 D_U33	Umiejętności Wykonuje kąpiel noworodka i niemowlęcia oraz monitoruje jego rozwój. Ocenia rozwój psychofizyczny dziecka, wykonuje testy przesiewowe, wykrywa zaburzenia w rozwoju. Przygotowuje i podaje leki różnymi drogami samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
D_W1 D_W2 D_W4 D_W5 D_W6 D_W7	Obecność na zajęciach Egzamin

D_W9 D_W11 D_W12 D_W14 D_W18 D_W19 D_W20	
C_U31	
D_U7 D_U33	

Kryteria oceny końcowej

Wykład:

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu pisemnego.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

obecność na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych

praca pisemna na wybrany temat

ocena z fizycznej pracy w oddziale

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

1. Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., Twarduś K.: Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego. WL PZWL, Warszawa 2011
2. Cepuch G., Perek M.(red.): Modele opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem z chorobą ostrą i zagrażającą życiu. WL PZWL, Warszawa 2012.
3. Ciechaniewicz W.(red.): Pielęgniarstwo. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
4. Dworkin P.H., Pediatria, Urban & Partner, Wrocław 2000.
5. Dyk D.: Badania fizykalne w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
6. Formiański J., Psychologia, PZWL Warszawa 1998.
7. Gill D., O'Brien N.: Badania kliniczne u dzieci". Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2008.
8. Muscari M.E.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2005.
9. Pawlaczyk B.(red.) :Pielęgniarstwo pediatryczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
10. Pawlaczyk B.(red.): Biblioteka pielęgniarki. Pediatria. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
11. Pawlaczyk B.(red.): Zarys pediatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
12. Pilewska-Kozak A.B.(red.): Opieka nad wcześniakiem. WL PZWL, Warszawa 2009.
13. Radzikowski A., Banaszkiewicz A.(red.): Pediatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Medipage, Warszawa 2008.
14. Strobel S., Marks S.D., Smith P.K., El HabbalM.H.,Spitz L.: Choroby wieku dziecięcego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
15. Wojnarowska B.(red.): Profilaktyka w pediatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

Literatura uzupełniająca:

1. Brough H., Alkurdi R., Nataraja R.: Pediatria błyskawicznie. WL PZWL, Warszawa 2006.
2. Kuliński W., Zeman K.: Fizjoterapia w praktyce. WL PZWL, Warszawa 2012.
3. Lexner K.L.: Pielęgniarstwo pediatryczne Delmara. Elsevier& Urban Partner, Wrocław 2006.
4. Wojciechowska M.(red.): Wyzwania współczesnej pediatrii. Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, Łódź 2011.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa

ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : prof. Paweł Januszewicz, dr Małgorzata Marć

Zajęcia praktyczne: mgr Wiesława Szarek

Praktyki Zawodowe:, mgr Wiesława Szarek

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne P1P_OS-CHiPCH
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Surgery and Surgical Nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	brak
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Dr Tadeusz Paweł Wasilewski

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Kształcenia specjalistycznego
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład – 20 h zajęcia praktyczne – 40 h praktyki zawodowe – 40 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	4	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład - 20 h Zajęcia praktyczne – 40 h	1 1
	W sumie ECTS	2

C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe -40 h	2
	W sumie ECTS	2

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w podstawową wiedzę z zakresu chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego oraz ukształtowanie umiejętności praktycznych wynikających z przedmiotowego zakresu tematycznego, jak również postawy etycznej niezbędnej do sprawowania opieki pielęgniarskiej na poziomie określonym wcześniej zdefiniowanymi kompetencjami.

Metody dydaktyczne:

Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie

Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Treści kształcenia:

Wykłady – Klinika:

1. Krew, preparaty krwio pochodne i krwiozastępcze. Wskazania i zasady przetaczania krwi.
2. Odczyny poprzetoczeniowe
3. Urazy głowy, klatki piersiowej, jamy brzusznej, układu moczowego, narządu ruchu.
4. Zakażenia w chirurgii. Rodzaje ran
5. Znieczulenia –rodzaje , wskazania i przebieg
6. Chirurgia jednego dnia
7. Pierwsza pomoc, urazy termiczne
8. Żylna choroba zakrzepowo – zatorowa. Powikłania pooperacyjne

Wykłady – Pielęgniarstwo:

1. Proces pielęgnowania w praktyce pielęgniarki w oddziale chirurgicznym
2. Adaptacja pacjenta w oddziale chirurgicznym. Organizacja opieki chirurgicznej
3. Udział pielęgniarki w przygotowaniu do zabiegu w trybie planowanym .
4. Udział pielęgniarki w przygotowaniu do zabiegu w trybie nagłym.
5. Udział pielęgniarki w opiece pooperacyjnej.
6. Udział pielęgniarki w rozpoznaniu powikłań pooperacyjnych
7. Udział pielęgniarki w rozpoznawaniu zaburzeń wodno-elektrolitowych.
8. Przygotowanie i opieka po zabiegu operacyjnym usunięcia wyrostka robaczkowego i pęcherzyka żółciowego.
9. Przygotowanie i opieka po zabiegu operacyjnym na żołądku.
10. Przygotowanie i opieka po zabiegu operacyjnym przepuklin brzusznych.
11. Przygotowanie i opieka po zabiegu w niedrożności przewodu pokarmowego.
12. Przygotowanie i opieka po zabiegu operacyjnym na gruczole tarczowym.
13. Edukacyjna rola pielęgniarki w kamicy układu moczowego.
14. Edukacyjna rola pielęgniarki w żylakach podudzi i żylakach odbytu.
15. Edukacyjna rola pielęgniarki w chorobie niedokrwiennej kończyn dolnych.

Zajęcia praktyczne:

1. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych i opieka pielęgniarska po ich wykonaniu.
2. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego usunięcia wyrostka robaczkowego i pęcherzyka żółciowego.
3. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego na żołądku.
4. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego przepuklin brzusznych.
5. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego z powodu niedrożności przewodu pokarmowego
6. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego na gruczole tarczowym.
7. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego na gruczole piersiowym.
8. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego wyłonienia stomii. Edukacyjna rola pielęgniarki.
9. Edukacyjna rola pielęgniarki w schorzeniach wątroby i trzustki.
10. Żywnienie w chirurgii. Zasady.
11. Złamania – rodzaje i postępowanie.
12. Oparzenia i odmrożenia – pielęgnowanie pacjenta.

<p>Praktyki zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samodzielne nawiązywanie kontaktu z chorym i jego rodziną. 2. Utrzymywanie kontaktu terapeutycznego pomiędzy studentem a pacjentami hospitalizowanymi. 3. Samodzielne ocenianie stanu zdrowia pacjenta (wstępne i bieżące), ustalanie rozpoznawania pielęgniarskiego i proponowanie oraz realizowanie wybranych form opieki pielęgniarskiej: <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w chorobach układu pokarmowego, układu moczowego, naczyń obwodowych, narządu ruchu. • Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w urazach głowy, klatki piersiowej i brzucha .   <ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w wybranych elementach procesu leczenia pacjentów.
--

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
	Wiedza:
D.W5	Zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej;
D.W6	Zna zasady planowania opieki nad chorymi w zależności od wieku i stanu zdrowia;
D.W7	Zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W9	Charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
D.W14	Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D.W30	Zna zasady żywienia chorych, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego , wskazań przed i pooperacyjnych;
D.W31	Charakteryzuje czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;
D.W32	Zna zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia;
D.W33	Zna kierunki obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym , w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W34	Wymienia objawy, charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania w określonych jednostkach chorobowych leczonych chirurgicznie;
D.W35	Wyjaśnia działania zintegrowanego systemu opieki stomijnej i innych stowarzyszeń na rzecz zdrowia
	Umiejętności:
C.U13	Dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany w tym wykorzystuje bandażowanie.
C.U14	Wykorzystuje różne techniki karmienia pacjenta.
C.U15	Wykonuje zabiegi doodbytnicze – lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu.
C.U16	Zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitoruje diurezę, usuwa cewnik, wykonuje płukanie pęcherza moczowego.
C.U32	Przygotowuje siebie i sprzęt do instrumentowania i zmiany opatrunku na ranie.
D.U9	Pobiera materiał do badań diagnostycznych;
D.U10	Ocenia stan ogólny pacjenta w kierunku powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych I powikłań pooperacyjnych

D.U20	Rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
D.U32	Dostosowuje interwencje pielęgniarские do rodzaju problemów pielęgnacyjnych;
D.U33	Przygotowuje i podaje leki różnymi drogami samodzielnie lub na zlecenie lekarza.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	D.W6	Obecność na zajęciach. Egzamin
2	D.W7	
3	D.W9	
4.	D.W14	
5.	D.W30	
6.	D.W31	
7.	D.W32	
8.	D.W33	
9.	D.W34	
10.	D.W35	
11.	C.U13	
12	C.U14	
13.	C.U15	
14.	C.U16	
15.	C.U32	
16.	D.U9 D.U10	
17.	D.U20	
18.	D.U32 D.U33	

Kryteria oceny końcowej:

Wykład:

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu pisemnego.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

obecność na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych

praca pisemna na wybrany temat

ocena z fizycznej pracy w oddziale

Zalecana literatura**Podstawowa :**

1. W.: Pielęgniarstwo w chirurgii : wybrane problemy z praktyki pielęgniarstwa oddziałów chirurgii ogólnej.
2. Wydawnictwo "Czelej" , Lublin 2006
3. Walewska E.(red): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydaw. Lekarskie, Warszawa 2006.
4. Walewska W., Ścisło L. (red): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii : podręcznik dla studentów medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
5. Noszczyk W. (red): Chirurgia. T. 2 .Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 2007.
6. Noszczyk W. (red): Chirurgia : repetytorium Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2009.
7. Głuszek S. (red): Chirurgia : podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu. Wydawnictwo "Czelej" , Lublin 2008.
- 8.Fibak J., (red.) Chirurgia. Podręcznik dla studentów, PZWL Warszawa 2002.

Uzupełniająca :

- 1.Noszczyk W. (red): Chirurgia tętnic i żył obwodowych. T. 2. Wydaw. Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- 2.Karcz D.(red): Chirurgia endoskopowa : w diagnostyce i leczeniu schorzeń przewodu pokarmowego. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne , Kraków 2000.
- 3.Rowiński W., Dziak A. (red): Chirurgia dla pielęgniarek Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 1999.
4. Tuszewski M.: Chirurgia przewodu pokarmowego z elementami pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 1995.
- 5.Condon W.: Kompendium postępowania chirurgicznego. PZWL, Warszawa 1995

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigionia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład - dr Tadeusz Paweł Wasilewski

Zajęcia praktyczne - mgr M. Moskal- Szybka

Praktyki zawodowe - mgr M. Moskal- Szybka

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia P1P_OS_AiPZZ
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Anesthesiology and nursing in the danger of of life
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Osoby prowadząc:	lek. Med. K. Jaźwiecka, mgr Alicja Śnieżek
Koordinator przedmiotu:	mgr Alicja Śnieżek

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Kształcenia kierunkowego
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 20h zajęcia praktyczne 20h, praktyki zawodowe 30h,
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	3	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład 20h zajęcia praktyczne 20h	1 1
	W sumie ECTS	2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	praktyki zawodowe 30 h	1
	W sumie ECTS	1

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie postawy i umiejętności bezwzględnego ratowania życia i zdrowia człowieka niezależnie od jego światopoglądu, stanu, wyznawanej religii, rasy z poszanowaniem godności ludzkiej i traktowaniem życia jako nadrzędnej wartości.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie</p> <p>Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p> <p>Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p>
<p>Treści kształcenia :</p> <p>WykładyKlinika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola i zadania pielęgniarki w zespole terapeutycznym oddziału intensywnej opieki medycznej (o.i.o.m.) 2. Intensywny nadzór bezprzrządowy i przrządowy 3. Badanie elektrokardiograficzne 4. Zasady rozpoznania stanów zagrożenia życia. 5. Zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej <p style="text-align: center;">Wykład Pielęgniarstwo</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opieka nad pacjentem po nagłym zatrzymaniu krążenia 2. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze wobec chorego we wstrząsie 3. Zadania pielęgniarki w postępowaniu chorym w obręku płuc 4. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z ostrą niewydolnością oddechową 5. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z ostrą niewydolnością nerek 6. Postępowanie w nagłych przypadkach <p>Zajęcia praktyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie przrządowe i bezprzrządowe w o.i.o.m. 2. Podstawy elektrokardiografii, technika wykonania, cechy fizjologicznego elektrokardiogramu. 3. Ocena stanu chorego hospitalizowanego w o.i.o.m. 4. Udział pielęgniarki w elektroterapii. 5. Udział pielęgniarki w prowadzeniu zabiegów resuscytacyjnych . 6. Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta w ostrej fazie zawału mięśnia sercowego. 7. Zadania pielęgniarki wobec chorego we wstrząsie. 8. Udział pielęgniarki w leczeniu nerkozastępczym. 9. Postępowanie w przypadku utraty przytomności. 10. Postępowanie w przypadku ukąszeń. <p>Praktyki zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja kompleksowej opieki nad pacjentem w różnych stanach zagrożenia życia. 2. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia. 3. Opieka psychologiczna nad pacjentem hospitalizowanym w oddziale intensywnej opieki medycznej.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego-załącznik nr 6

Efekty kształcenia	
Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
D_W8	Wiedza: Charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach , w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D_W14	Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D_W41	Zna zasady przygotowania sali operacyjnej do zabiegu w znieczuleniu ogólnym i regionalnym;
D_W42	Charakteryzuje kierunki obserwacji pacjenta w trakcie zabiegu operacyjnego, obejmujące monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
D_W43	Zna przebieg procesu znieczulania oraz zasady i metody opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
D_W44	Charakteryzuje metody znieczulenia regionalnego i zadania pielęgniarki anestezjologicznej w trakcie i po znieczuleniu regionalnym;
D_W45	Rozpoznaje stany zagrożenia życia i opisuje monitorowanie pacjentów metodami przyrządowymi i bezprzyrządowymi ;
C_U27	Umiejętności Monitoruje, ocenia i pielęgnuje miejsce wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego;
C_U28	Wykonuje pulsoksymetrię i kapnometrię;
D_U19	Prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy obrotowo – perystaltycznej;
D_U21	Pielęgnuje pacjenta z przetoką , rurką intubacyjną i tracheotomijną;
D_U23	Doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki;
D_K1	Kompetencje społeczne – postawy: Szczepia godność i autonomię osób powierzonych opiece
D_K2	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności dążąc do profesjonalizmu
D_K3	Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece
D_K4	Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych
D_K5	Przestrzega praw pacjenta
D_K6	Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe
D_K7	Przestrzega tajemnicy zawodowej
D_K8	Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
D_K9	Prezentuje postawę otwartości na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta
D_K10	Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia:
1	D_W8 D_W14 D_W41 D_W42 D_W43 D_W44 D_W45	Obecność na zajęciach Egzamin
2	C_U27 C_U28 D_U19 D_U21 D_U23	

Kryteria oceny końcowej:**Wykład:**

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu pisemnego.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe

obecność na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych

praca pisemna na wybrany temat

ocena z fizycznej pracy w oddziale

Zalecana literatura:**Literatura podstawowa:**

1. Ciechaniewicz W., (red.), Pielęgniarstwo. Ćwiczenia, PZWL Warszawa 2001
2. Marino P., Intensywna terapia, Urban & Partner, 2001
3. Robinson N., Hall G.; tł. z ang. Marcin Kołacz; red. nauk. tł. Ewa Mayzner-Zawadzka Anestezja praktyczna Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL , 2006
4. Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywna opieka : klinika i pielęgniarstwo: podręcznik dla studiów medycznych, Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL , 2008
5. Zawadzki A. „Medycyna ratunkowa i medycyna katastrof” PZWL Warszawa 2006

Literatura uzupełniająca:

1. Buchfelder M., Buchfelder A., Podręcznik pierwszej pomocy, PZWL Warszawa 1997.
2. Rutkowski B., (red.), Dializoterapia w praktyce pielęgniarstwa, Wyd. MAKmed, Gdańsk 1998.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie

Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa

ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno

Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : lek. Katarzyna Jaźwiecka, mgr Alicja Śnieżek

Zajęcia praktyczne - mgr Alicja Śnieżek

Praktyki zawodowe – mgr Alicja Śnieżek

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Opieka Paliatywna P1P_OS_OP
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Care palliative
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne , nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr A. Paprocki ,

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Nauki specjalistyczne
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 15 h, Zajęcia Praktyczne 20 h Praktyki zawodowe 25 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia , biologia Fizjologia, fizyka

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	3	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Wykład: 15h Zajęcia praktyczne 20h	1 1 W sumie ECTS:2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe: 25 h	W sumie ECTS:1

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności opartych o wiedzę naukową i profesjonalną do podjęcia działań w celu zapewnienia maksymalnej jakości życia osób z zaawansowaną, przewlekłą i postępującą chorobą nowotworową (i inną), objęcia opieką i realizowania skutecznego wsparcia dla osób umierających i ich rodzin.

Metody dydaktyczne:

Metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie

Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Praktyki zawodowe : metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Treści kształcenia

Wykłady- klinika

1. Ból nowotworowy (definicja, częstość występowania, patomechanizm).
2. Diagnostyka bólów nowotworowych.
3. Zasady leczenia bólu nowotworowego – farmakoterapia (analgetyki nieopiodowe, słabe opioidy, silne opioidy).
4. Inne dolegliwości występujące w przebiegu choroby nowotworowej.
5. Leczenie bólu nowotworowego u dzieci – przyczyny bólu, zasady postępowania przeciwbólowego i przeciw-lekowego.
6. Podstawy i znaczenie rehabilitacji psychopedagogicznej usprawnianiu pacjentów chorych na nowotwór.
7. Ewolucja postaw psychicznych ludzi terminalnie chorych w odniesieniu do śmierci.
8. Wpływ choroby nowotworowej na życie samych chorych ich rodzin i na społeczeństwo.
9. Organizacja opieki paliatywno-hospicyjnej w Polsce. Opieka terminalna w warunkach domowych i stacjonarnych.
10. Charakterystyka populacyjno-kliniczna chorych objętych opieką terminalną.

Zajęcia praktyczne

1. Zapoznanie z różnorodnymi formami organizacji opieki paliatywnej w Polsce i na świecie.
2. Praktyczne realizowanie opieki nad pacjentem w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej: opieka nad chorym, opieka nad rodziną i bliskimi, opieka nad dawcami wsparcia.
3. Praktyczne zastosowanie interdyscyplinarnego modelu opieki paliatywnej.
4. Jakość opieki i jakość życia osoby umierającej i rodziny. Zasady konstruowania standardów opieki i praktyki profesjonalnej. System oceny jakości opieki. Budowa standardów szczegółowych . Ocena jakości własnych świadczeń.
5. Zastosowanie wybranych metod redukcji stresu i radzenia sobie w sytuacji przewlekłego stresu.
6. Wsparcie duchowe. Droga do świata wewnętrznego.
7. Wychowanie do śmierci: budowanie hierarchii wartości, poszukiwanie sensu i celu własnego życia i istnienia. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość – refleksja w doświadczeniu osobistym. Podstawy świadomego i kreatywnego życia.
8. Człowiek w obliczu cierpienia i umierania.
9. Opieka w żałobie. Wsparcie w osieroceniu.

Praktyki zawodowe

1. Organizacja opieki paliatywnej w Polsce i na świecie.
2. Opieka nad pacjentem w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej: opieka nad chorym, opieka nad rodziną i bliskimi, opieka nad dawcami wsparcia.
3. Wymiary opieki paliatywnej.
4. Pacjentocentryczny i interdyscyplinarny model opieki paliatywnej.

5. Jakość opieki i jakość życia osoby umierającej i rodziny. Zasady konstruowania standardów opieki i praktyki profesjonalnej. Ocena jakości i poziomu świadczeń.
6. Komunikacja interpersonalna. Zasady właściwej komunikacji z chorym i jego rodziną. Zasady przekazywania niepomyślnych wiadomości. Komunikacja w zespole interdyscyplinarnym.
7. Stres i radzenie sobie w sytuacji przewlekłego stresu.
8. Wychowanie do śmierci: budowanie hierarchii wartości, poszukiwanie sensu i celu życia i istnienia.
9. Człowiek w obliczu cierpienia i umierania.
10. Opieka w żałobie. Wsparcie w osieroceniu.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)	
D_W14	Wiedza: Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);	
D_W50	Zna patofizjologię, objawy kliniczne i powikłania chorób nowotworowych;	
D_W51	Zna procedurę postępowania z ciałem pacjenta zmarłego;	
C_U35	Umiejętności : Pomaganie pacjentowi w adaptacji do warunków panujących w szpitalu i w innych przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego;	
D_U19	Prowadzi żywienie enteralne i parenteralne dorosłych i dzieci z wykorzystaniem różnych technik w tym pompy obrotowo- perystaltycznej;	
D_U29 D_U30	Ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe; Tworzy pacjentowi warunki do godnego umierania.	
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	D_W14	Obecność na zajęciach Zaliczenie z oceną
2	D_W50	
3	D_W51	
4	C_U35	
5	D_U19	
6	D_U29 D_U30	

Kryteria oceny końcowej:

Obecność na wykładzie.

Ocena z zaliczenia pisemnego.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – na ocenę końcową z praktyk składają się: ocena - z pisemnej pracy zaliczeniowej i ocena z fizycznej pracy w oddziale (średnia ocen).

Zalecana literatura

Podstawowa:

1. Krystyna de Walden-GKübler-Ross, Elisabeth (1926-2004) Podstawy opieki paliatywnej Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL , cop. 2004
2. Krystyna de Walden-Gałuszko, Anny Kaptacz Pielęgniarnictwo... Pielęgniarnictwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej Warszawa : PZWL , 2007
3. Clemens Unger i Joachim Weis; współpr. Jann Arends [et al.] ; [tł. Iwona Zawada] Onkologia : niekonwencjonalne i wspomagające

sposoby terapii - strategie terapeutyczne Wrocław : MedPharm Polska , cop. 2008Onkologia...
4. Harold Merskey, Nikolai Bogduk ; przekł. Rafał Śmietana ; red. wyd. pol. Jan Dobrogowski, Jerzy Wordliczek, Janusz Bromboszcz ;
5. Grupa Robocza d/s Taksonomii Międzynarodowego Stowarzyszenia Badania Bólu Klasyfikacja bólu przewlekłego : opisy zespołów bólu przewlekłego i terminologia bólu Gdańsk : Kraków : "Rehabilitacja Medyczna" , 1999
5. Anna Drosik, Maryna Rubach Podręcznik stanów nagłych w onkologii Warszawa : MediPage , cop. 2006

Uzupełniająca:

1. Aries P., Człowiek i śmierć, PIW, Warszawa 1992.
2. Philip J. (1937-) Chemioterapia nowotworów Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw L , 1990 WL , cop. 2008DiSaia.
3. Pawłęga, Janusz., Zarys onkologii : Kraków : Kraków : Wydawnictwo Uniwersy , cop. 2002
3. Raphael Catane [et al. ; przekł. Anna Drosik] 2007Podręcznik postępowania w zaawansowanej chorobie nowotworowej Warszawa : MediPage ,
4. Elisabeth Kübler-Ross ; przeł. Irena Doleżał-Nowicka Rozmowy o śmierci i umieraniu Poznań : Media Rodzina of Poznań , cop. 1998

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Andrzej Paprocki

Zajęcia praktyczne – mgr Stanisława Olszyk

Praktyki zawodowe – mgr Stanisława Olszyk

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod :	Podstawy Ratownictwa Medycznego P1P_OS-RM
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Fundamentals of Emergency Medicine
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	Mgr Agata Zbylut

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka specjalistyczna
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	Wykład 5h ćwiczenia 5h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa Anatomia, fizjologia

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	Ćwiczenia 10 h W sumie: ECTS	1 1 1
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Nie dotyczy	

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Uwzględnienie indywidualnego zapotrzebowania pacjentów na zakres i charakter czynności ratujących życie z poszanowaniem zasad etyki i deontologii.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p>
<p>Ćwiczenia:- metody praktyczne: opis, pokaz</p>
<p>Treści kształcenia. WYKŁAD</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epidemiologia wypadków drogowych w Polsce. 2. Zasady zabezpieczania miejsca wypadku. 3. Zasady postępowania restauracyjnego u poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych. 4. Schemat postępowania resuscytacyjnego wg ABC w nagłym zagrożeniu życia pochodzenia wewnętrznego. 5. Odmienności postępowania restauracyjnego u dzieci. 6. Defibrylacja AED – wskazania, zasady bezpieczeństwa. <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pierwsza pomoc w złamaniach, zwichnięciach, skręceniach oraz transport poszkodowanego. 2. Wykonanie resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dorosłych. 3. Wykonanie resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dzieci. 4. Defibrylacja AED – wskazania, zasady bezpieczeństwa. 5. Pierwsza pomoc w przypadku niedrożności dróg oddechowych. 6. Pierwsza pomoc w przypadku tonięcia.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2.11.2011r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego (załącznik nr 6).

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
	Wiedza:
D_W14	Zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D_W40	Zna standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;
D_W46	Objaśnia algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS - basic life support) i zaawansowanego podtrzymywania życia (ALS - advanced life support);
D_W47	Zna zasady profilaktyki zakażeń w oddziałach intensywnej terapii i na bloku operacyjnym;

D_W48	Opisuje procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych i katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne;
D_W49	Zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej;
Umiejętności :	
D_U14	Doraźnie unieruchamia złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu pacjenta;
D_U15	Prowadzi edukację w zakresie udzielania I-szej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia;
D_U16	Rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia;
D_U17	Wykonuje defibrylację automatyczną (AED) i bezprzryładowe udrażnianie dróg oddechowych.
Kompetencje społeczne: nie dotyczy	

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1.	D_W14	Obecność na zajęciach, zaliczenie z oceną
2.	D_W40	
3.	D_W46	
4.	D_W47	
5.	D_W48	
6.	D_W49	
8.	D_U14	
9.	D_U15	
10.	D_U16	
11.	D_U17	

Kryteria oceny końcowej
 Obecność na ćwiczeniach
 Ocena z zaliczenia końcowego

Literatura podstawowa:

1. Brongel L.(red): Złota godzina: czas życia, czas śmierci. Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007
2. Goniewicz M.: Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
3. Kapłon-Kostowska U, Gumprecht K,(red): Stany zagrożenia życia u dzieci. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
4. Jakubaszko J.(red). Ratownik medyczny: podręcznik. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2003
5. Zawadzki A.(red) : Medycyna ratunkowa i katastrof: podręcznik dla studentów uczelni medycznych . Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
6. Wytyczne Resuscytacji 2010. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2010

Literatura uzupełniająca:

1. Drobnik L., Trojanowska I.(red):. Procedury zabiegowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
2. Hetherington A, : Wsparcie psychologiczne w służbach ratowniczych. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2004
3. Jurczyk W., Łakomeg A. ,Grześkowiak M.(red): Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia: postępowanie przedmedyczne z zastosowaniem automatycznego defibrylatora. FHU Grzegorz Słomczyński, Kraków 2006
4. Konieczny J.: Ratownik medyczny problemy edukacyjne i organizacyjno- prawne. Oficyna Wydawnicza Garmond, Inowrocław- Poznań 2006
5. Rowiński W, Domienik J.: Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach: podręcznik dla ratowników medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
6. Strużyna J.(red): Oparzenia w katastrofach i masowych zdarzeniach. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie

Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa

ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno

Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : mgr Agata Zbylut

Ćwiczenia : mgr Agata Zbylut

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych P1P_OS-RiPN
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Rehabilitation and cherishing incompetent
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	mgr B. Lorenc, dr w. Wojtyczek

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka specjalistyczna
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I semestr II
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 15 h, zajęcia praktyczne- 40 h praktyki zawodowe – 45 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia Status studenta pielęgniarstwa

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	4	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład : 15 h Zajęcia praktyczne : 40 h W sumie ECTS:	ECTS 1 1 2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe : 45 h w sumie ECTS:	2 2

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Uwzględnienie indywidualnego zapotrzebowania pacjentów na opiekę pielęgniarską poprzez opracowywanie i wdrażanie programów opieki we współpracy z niepełnosprawnym i przewlekle chorym pacjentem, jego opiekunami, rodzinami bądź innymi pracownikami opieki</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie</p> <p>Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p> <p>Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie</p>
<p>Treści kształcenia Wykłady: Rehabilitacja (Klinika):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niepełnosprawność – definicje, klasyfikacje 2. Przyczyny , skutki zdrowotne i społeczne niepełnosprawności 3. Aktualna koncepcja rehabilitacji wg WHO, ONZ 4. Zadania i zasady współpracy realizatorów rehabilitacji zawodowej i edukacji dzieci niepełnosprawnych 5. Osoba rehabilitowana jako podmiot 6. Neurofizjologiczne procesy rehabilitacji medycznej 7. Środki metody i bariery rehabilitacji społecznej i zawodowej 8. Ogólna taktyka postępowania rehabilitacyjnego 9. Zasady i taktyka postępowania rehabilitacyjnego osób w różnym wieku 10. Zasady i taktyka postępowania rehabilitacyjnego osób z różnym rodzajem niepełnosprawności 11. Profilaktyka pierwotna i wtórna niepełnosprawności jako zadanie interdyscyplinarne <p>Pielęgnowanie niepełnosprawnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje i stopnie niepełnosprawności: niepełnosprawność wrodzona i nabyta; jednorodna i skojarzona ; niepełnosprawność narządu ruchu, układów wewnętrznych, narządów zmysłów, psychiczna 2. Problemy psychospołeczne osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. 3. Współpraca z człowiekiem niepełnosprawnym, jego środowiskiem oraz instytucjami wspierającymi proces rehabilitacji. 4. Cele, zasady i etapy procesu rehabilitacji. 5. Rehabilitacja kompleksowa – lecznicza ,społeczna , zawodowa. Udział pielęgniarki w procesie

rehabilitacji kompleksowej osób niepełnosprawnych.

6. Zaopatrzenie ortopedyczne i pomoce techniczne wykorzystywane w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Edukacyjna rola pielęgniarki wobec pacjenta w zakresie usamodzielniania się z wykorzystaniem zaopatrzenia ortopedycznego i pomocy technicznych.
7. Podstawowe metody i techniki usprawniania stosowane w pielęgnowaniu osób chorych i niepełnosprawnych.
8. Integracja osoby niepełnosprawnej w środowisku zamieszkania, pracy, nauczania i wychowania- rola pielęgniarki.
9. Rehabilitacja osób niewidomych i niedowidzących, głuchych i niedosłyszących. Problemy psychospołeczne i zawodowe w przystosowaniu do życia- zadania pielęgniarki.
10. Rehabilitacja osób z upośledzeniem umysłowym.

Zajęcia praktyczne:

1. Organizacja oddziałów rehabilitacji szpitalnej i placówek rehabilitacji poszpitalnej.
2. Ocena chorego, niepełnosprawnego i jego środowiska dla potrzeb rehabilitacji kompleksowej.
3. Wybrane elementy kinezyterapii(ćwiczenia oddechowe, czynne, bierne, pionizacja) w procesie pielęgnowania osób niepełnosprawnych ruchowo. Zasady doboru i technika posługiwania się zaleconymi pomocami ortopedycznymi i technicznymi. Udział pielęgniarki w doskonaleniu funkcji lokomocyjnych oraz w samoobsłudze.
4. Profilaktyka skutków hipokinezyji,. Elementy rehabilitacji w procesie pielęgnowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności (od urodzenia, w następstwie chorób przewlekłych i po urazach.
5. Metody aktywacji fizycznej, psychicznej, społecznej i zawodowej osób trwale niepełnosprawnych. Możliwości wielopłaszczyznowej adaptacji środowiska do potrzeb osób niepełnosprawnych. Rozpoznanie i udział w likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywne życie- rola pielęgniarki.
6. Realizacja programów edukacyjnych w zakresie pielęgnowania i usamodzielniania osób niepełnosprawnych.

Praktyki zawodowe:

1. Doskonalenie sposobów oceny niepełnosprawności psychofizycznej i społecznej.
2. Doskonalenie elementów usprawniania w procesie pielęgnowania osób niepełnosprawnych.
3. Doskonalenie sposobów usamodzielniania osób niepełnosprawnych w czynnościach codziennych.
4. Doskonalenie sposobów pionizacji i ćwiczeń w lokomocji z wykorzystaniem sprzętu ortopedycznego.
5. Doskonalenie działań w zakresie profilaktyki odleżyn u osób z niedowładami i porażeniami.
6. Doskonalenie technik ułożenia i zmiany pozycji pacjenta w zależności od rodzaju dysfunkcji.
7. Doskonalenie opieki nad pacjentami z zaburzeniami funkcji wydzielniczych
8. Doskonalenie metod edukacji pacjenta i jego rodziny w zakresie samopielęgnowania.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego-załącznik nr 6

Efekt kierunku	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
D_W10	Wiedza: Zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od wieku i stanu zdrowia;
D_W25	Zna następstwa długotrwałego unieruchomienia;
D_W37	Zna podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej (ergoterapia, psychoterapia, kinezyterapia, fizjoterapia);
D_W38	Charakteryzuje przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w jednostkach chorobowych;

D_W39	Zna formy rehabilitacji zawodowej;	
C_U5	Umiejętności: Ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym lub niepełnosprawnym;	
C_U6	Planuje i realizuje opiekę pielęgniarstwa wspólnie z chorym lub niepełnosprawnym i jego rodziną;	
C_U11	Pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się i dbaniu o higienę osobistą;	
C_U17	Układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych i zmienia te pozycje;	
D_U8	Diagnostyka stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji;	
D_U12	Przygotowuje chorego do badań diagnostycznych w wymiarze fizycznym i psychicznym;	
D_U13	Dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa.	
D_U18	Instruuje pacjenta i jego opiekuna w zakresie użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych;	
D_U24	Prowadzi rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	
D_U25	Prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów pacjenta;	
	Kompetencje społeczne - Postawy	
D_K1	Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece	
D_K2	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności dążąc do profesjonalizmu	
D_K3	Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece	
D_K4	Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych	
D_K5	Przestrzega praw pacjenta	
D_K6	Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe	
D_K7	Przestrzega tajemnicy zawodowej	
D_K8	Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej	
D_K9	Prezentuje postawę otwartości na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta	
D_K10	Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami	
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:		
Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji
1.	D_W10	Obecność na zajęciach Egzamin
2.	D_W25	
3.	D_W37	
4.	D_W38	
5.	D_W39	
6.	C_U5 C_U6 C_U11	
7.	C_U17	

Kryteria oceny końcowej:**Wykład:**

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – na ocenę końcową z praktyk składają się: ocena - z pisemnej pracy zaliczeniowej i ocena z fizycznej pracy w oddziale (średnia ocen).

Zalecana literatura**Literatura podstawowa:**

1. Barański J., Piątkowski W., (red.), Zdrowie i choroba. Wybrane problemy socjologii, medycyny, Atut 2002
2. Karwat J. D., (red.), Niepełnosprawności rehabilitacja osób dorosłych jako problem medyczny i społeczny w Polsce, Wyd. Liber, Lublin 2002, tom I i II
3. Kiwierski K. (red), Rehabilitacja medyczna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
4. Kurpas D., Kassolik K., Rehabilitacja w pielęgniarstwie, Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2010
5. Mikołajewska E. Neurorehabilitacja : zaopatrzenie ortopedyczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
6. Milanowska K., Dega W., Rehabilitacja medyczna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2001
7. Rutkowska E. (red), Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych : podręcznik dla zawodowych studiów licencjackich w zakresie pielęgniarstwa, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002
8. Wrzosek Z., Bolanowski J. (red), Podstawy rehabilitacji dla studentów medycyny, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011

Literatura uzupełniająca:

1. Adamczyk K., Pielęgniarstwo neurologiczne, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2000
2. Kinalski R., Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii: dla studentów oddziałów fizjoterapii akademii medycznych, Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2002
3. Kwolek A. (red) , Rehabilitacja medyczna, Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2003
5. Laidler P., Rehabilitacja po udarze mózgu: zasady i strategia, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2000

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6
38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład - dr Łukasz Wojtyczek, mgr Beata Lorenc

Zajęcia praktyczne - mgr Beata Lorenc

Praktyki zawodowe – , mgr Beata Lorenc

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Geriatrycja i pielęgniarstwo geriatryczne - P1P_OS_GIPG
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Geriatrics and Geriatric Nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	pielęgniarstwo
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Hanna Kachaniuk

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka specjalistyczna
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 20 h zajęcia praktyczne-40 praktyki zawodowe -45
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia i fizjologia Status studenta pielęgniarstwa

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	4	niestacjonarne
		ECTS
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład : 20h Zajęcia praktyczne: 40h W sumie: 60 h	1 1
Liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach		W sumie ECTS: 2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe: 45h W sumie ECTS:	2

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów kompetencji samodzielnego pielęgnowania osób starszych oraz odpowiedzialności i sumienności w działaniach diagnostycznych, leczniczych i opiekuńczych podejmowanych wobec seniora.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p> <p>Metody podające: wykład informacyjny, problemowy, kontrowersyjny ,objaśnienie ,wyjaśnienie, film</p> <p>Zajęcia praktyczne: pokaz, objaśnienie, opis, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, gry symulacyjne, gry decyzyjne</p> <p>Praktyki zawodowe: pokaz, objaśnienie, opis, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, gry symulacyjne, gry decyzyjne</p>
<p>Treści kształcenia: Wykłady - Klinika Geriatrya :</p> <ol style="list-style-type: none"> Wywiad kliniczny i specyfika badania pacjenta w starszym wieku. Całościowa Ocena Geriatryczna Ogólna charakterystyka chorób w wieku starszym Odmienność symptomatologii i przebiegu chorób. Główne problemy geriatryczne: zespoły mózgowo np. choroba Alzheimera, zaburzenia funkcji układu autonomicznego, stany zaburzenia świadomości, nietrzymanie moczu i stolca, odleżyny choroby kości i złamania, upadki i zaburzenia chodu, choroba zwyrodnieniowa stawów, żylaki i przewlekle owrzodzenia podudzi. Wybrane problemy kliniczne w geriatryi: Osteoporoza, Zapalenia płuc ,POCHP , Cukrzyca typu II, Zespół Alzheimera i inne zespoły otyłość, Niedożywienie i otyłość , Choroba niedokrwienna serca, Nadciśnienie tętnicze, Niewydolność serca - diagnostyka, leczenie, profilaktyka: Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania starości. Teorie starzenia się człowieka. <p>Pielęgniarstwo geriatryczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gerohigiena- profilaktyka przedwczesnej starości, Systemy organizacji opieki geriatrycznej oraz rodzaje i formy świadczeń na rzecz osób starszych i ich opiekunów na świecie i w Polsce. Organizacja pielęgniarstwa opieki geriatrycznej. Standardy w geriatryi i procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych w geriatryi. Rodzina jako główny realizator opieki nad osobą starszą w domu- wydolność pielęgnacyjno opiekuńcza rodziny a zadania pielęgniarki w realizacji opieki w domu. Problemy socjomedyczne w starszym wieku- możliwość wsparcia w środowisku lokalnym- zadania pielęgniarki Optymalna jakość życia osób starszych przewlekle chorych, długotrwale unieruchomionych. Opieka paliatywna w geriatryi. Opieka terminalna nad człowiekiem starszym. <p>Zajęcia praktyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> Fizjologia procesu starzenia się. Różnice między starzeniem się kobiet i mężczyzn. Wyznaczniki pielęgniarstwa opieki geriatrycznej. Ocena stanu zdrowia i badanie starszego pacjenta. Narzędzia , skale pielęgniarstwa oceny geriatrycznej Prozdrowotne style życia w starości: żywienie w starszym wieku. Zadania pielęgniarki w promocji zdrowego życia

- osób starszych. Aktywność fizyczna w starszym wieku. Zadania pielęgniarki w aktywizacji seniora.
4. Człowiek stary w szpitalu- proces pielęgnowania w wybranych stanach. Rola pielęgniarki w leczeniu szpitalnym człowieka starszego- procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych.
  5. Specyfika pracy z osobą starszą w wybranych oddziałach szpitala – specyfika przyjęcia chorego w oddział.
  6. Przygotowanie człowieka starszego do wypisu ze szpitala
  7. Sylwetka pielęgniarki geriatrycznej. Możliwość specjalizacji i formy podnoszenie kwalifikacji.

Praktyki zawodowe:

1. Standardy w geriatryi i procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych w geriatryi.
  1. Sylwetki osób starszych cieszących się uznaniem jako przykład harmonijnie, pomyślnie przebiegającego procesu starzenia się.
    - a. starzenia się.
  2. Optymalna jakość życia osób starszych przewlekle chorych, długotrwale unieruchomionych. Opieka paliatywna w geriatryi. Opieka terminalna nad człowiekiem starszym.
  3. Odrębność przebiegu chorób w starszym wieku.
  4. Praca z osobą starszą w oddziale.
  5. Jakość życia osób starszych przewlekle chorych

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
D_W2	Wiedza: Charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
D_W5	Zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej.
D_W10	Zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od wieku i stanu zdrowia.
D_W13	Charakteryzuje proces starzenia w aspekcie bio- psycho- społeczno-ekonomicznym.
D_W14	Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D_W15	Różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzyca, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji;
D_W16	Charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin.
D_W17	Zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną.
	Umiejętności:
D_U 1	Gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki.
D_U3	Prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;
D_U4	Motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego;

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	D_W2	

2	D_W5	Obecność na zajęciach Egzamin
3	D_W10	
4	D_W13	
5	D_W14	
6	D_W15	
7	D_W16	
8	D_W17	
9.	D_U1	
10	D_U3	
11	D_U4	

Kryteria oceny końcowej:

Wykład:

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – na ocenę końcową z praktyk składają się: ocena - z pisemnej pracy zaliczeniowej i ocena z fizycznej pracy w oddziale (średnia ocen).

Zalecana literatura. Literatura podstawowa:

1. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D.: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008
2. Grodzicki T., Skalska A.(red.): Geriatria z elementami gerontologii ogólnej. Podręcznik dla lekarzy i studentów VIA MEDICA Gdańsk 2006
3. Galus K.: Geriatria. Wybrane zagadnienia, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007
4. Kachaniuk H.: Diagnostyka w pracy z człowiekiem starszym W: Diagnostyka pielęgniarska (red.) Z. Kawczyńska – Butrym PZWL, Warszawa 1997

Literatura uzupełniająca:

1. 1.Abrams W.B., Beers M.H., Berkow R., (Galus K., Kocemba J. red. wydania polskiego): MSD Podręcznik geriatry. Wrocław 1999.
2. Rosenthal T, Naughton B., Williams M.,(redakcja naukowa wydania polskiego: Pączek L., Niemczyk M.): Geriatria, Wydawnictwo Czelej, 2009
3. Prusiński A. Neurogeriatria. Praktyczne problemy neurologii wieku podeszłego. Wydawnictwo Czelej 2004
4. Krzyżowski J. : Psychogeriatria, Medyk Warszawa 2004
5. Grodzicki T. i in., Kardiologia u osób w wieku podeszłym. Medical Press Gdańsk 2003
6. Kędziora- KornatowskaK., Muszalik M.: Kompendium pielęgnowania pacjenta w starszym wieku Wydawnictwo Czelej. Lublin 2007
7. Pielęgniarska opieka nad osobami starszymi Wydawnictwo Raabe kolejne zeszyty od 2008 roku

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład – dr Hanna Kachaniuk

Zajęcia praktyczne - dr Hanna Kachaniuk

Praktyki zawodowe - , dr Hanna Kachaniuk

Podpis Kierownika Zakładu : .....

Podpis Dyrektora Instytutu: .....

Podpis osoby przygotowującej sylabus: .....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne P1P_OS-NiPN
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Neurology and neurologic nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	mgr M. Dziura, prof. Krajewski

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka specjalistyczna
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 15 h zajęcia praktyczne (ZP) - 40 h praktyki zawodowe (PZ) – 45 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia, Fizjologia Status studenta pielęgniarstwa

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	4	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykład : 15 h Zajęcia praktyczne : 40 h w sumie ECTS:	ECTS 1 1 2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe : 45 h w sumie ECTS:	2 2

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Określanie zakresu i charakteru roli zawodowej pielęgniarki tj.: opiekuńczej, wychowawczej, promującej zdrowie, profilaktycznej, rehabilitacyjnej i terapeutycznej z uwzględnieniem swoistości zapotrzebowania determinowanego schorzeniami neurologicznymi.

Metody dydaktyczne:

Wykłady : metody podające : wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie

Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Treści kształcenia

Wykłady:

Neurologia (Klinika):

1. Anatomia, objawy, badanie, diagnostyka
2. Choroby naczyniowe OUN
3. Urazy OUN i nerwów obwodowych
4. Guzy mózgu
5. Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa, zespoły korzeniowe, zespoły cieśni. Choroby demielinizacyjne
6. Zespoły pozapiramidowe
7. Padaczka Ból, nerwobóle, bóle głowy
8. Zaburzenia snu, demencja

Pielęgniarstwo neurologiczne:

1. Biopsychospołeczne przyczyny, symptomy i następstwa chorób neurologicznych.
2. Zasady odżywiania w chorobach neurologicznych, prozdrowotny styl życia.
3. Rozpoznanie pielęgniarstwa i planowanie działań wobec chorych po udarach mózgowych.
4. Specyfika opieki pielęgniarstwa wobec pacjenta z guzem mózgu.
5. Problemy opiekuńcze i procedury ich rozwiązywania w chorobach demielinizacyjnych.
6. Problemy pielęgniarstwa chorych z padaczką.
7. Problemy pielęgniarstwa w chorobach degeneracyjnych OUN (choroba Parkinsona, choroba Alzheimera).
8. Zasady pielęgnowania chorego po urazie czaszkowo-mózgowym.
9. Problemy opiekuńcze i zasady ich rozwiązywania u chorych z zespołem korzeniowym i dyskopatią w różnych fazach leczenia.
10. Ustalenie planu opieki nad pacjentem z bólem głowy.

Zajęcia praktyczne:

1. Nawiązanie kontaktu z pacjentem z zaburzeniami komunikacji. Proces pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami świadomości.
2. Problemy pielęgniarstwa pacjenta z zaburzeniami ruchowymi. Plan opieki nad pacjentem z zaburzeniami czucia.
3. Zagadnienie odżywiania w chorobach neurologicznych.
4. Rozpoznanie i planowanie opieki nad pacjentem po udarze niedokrwiennym i krwotocznym.
5. Rozpoznanie i planowanie opieki nad pacjentem w ostrej fazie stwardnienia rozsianego. Przygotowanie do samoopieki chorego na stwardnienie rozsiane.
6. Planowanie opieki nad pacjentem z paraplegią i tetraplegią – procedury opiekuńcze.
7. Rozpoznanie stanu i planowanie opieki nad pacjentem z zespołem korzeniowym.
8. Ustalenie planu opieki nad pacjentem z wodogłowiem. Procedury diagnostyczne w neurologii.
9. Rozpoznanie stanu i planowanie opieki nad pacjentem z guzem mózgu.
10. Pielęgnowanie pacjenta z nadciśnieniem śródczaszkowym.

Praktyki zawodowe:

1. Sprawowanie specjalistycznej opieki neurologicznej nad pacjentem długotrwale unieruchomionym
2. Toaleta ciała ciężko chorego i zanieczyszczonego. Toaleta jamy ustnej.
3. Monitorowanie pacjenta w ciężkim stanie. Ocena głębokości zaburzeń świadomości skalą Glasgow.
4. Zabezpieczenie pacjenta nieprzytomnego przed wystąpieniem powikłań.
5. Zapewnienie właściwego ułożenia porażonych/niedowładnych kończyn u pacjenta po udarze mózgu.
6. Zapewnienie pacjentowi kompleksowej opieki pielęgniarstwa przed, w trakcie i po punkcji lędźwiowej.
7. Wdrożenie procedur postępowania p-odleżynowego u chorych neurologicznie.

8. Nawiązanie komunikacji z pacjentem z afazją.
9. Zaspokojenie pacjentowi potrzeby odżywiania-karmienie przez sondę, dopajanie.
10. Prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej obowiązującej w oddziale.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji * Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 02. 11. 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego-załącznik nr 6

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
	Wiedza
D_W3	Wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu krążenia (serca, naczyń krwionośnych), układu oddechowego, układu nerwowego, układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi;
D_W5	Zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatricznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezyjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej;
D_W14	Zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D_W26	Zna metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
D_W36	Wyjaśnia patofizjologię zaburzeń występujących w przebiegu chorób, urazów układu nerwowego i grożących powikłań;
	Umiejętności:
C_U8	Dokonyuje bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia i skuteczności działań pielęgniarskich;
C_U12	Pielęgnuje skórę i jej wytwory, błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych w tym stosuje kąpiele lecznicze;
C_U23	Podłącza i obsługuje zestawy do kroplowych wlewów dożylnych;
C_U27	Monitoruje, ocenia i pielęgnuje miejsce wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego;
D_U28	Prowadzi dokumentację opieki nad chorym: karty obserwacji, zabiegów pielęgniarskich i raportów, karte rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz karte informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki.
	Kompetencje społeczne - Postawy
D_K1	Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece
D_K2	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności dążąc do profesjonalizmu
D_K3	Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece
D_K4	Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych
D_K5	Przestrzega praw pacjenta
D_K6	Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe
D_K7	Przestrzega tajemnicy zawodowej
D_K8	Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
D_K9	Prezentuje postawę otwartości na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta
D_K10	Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	D_W3	Obecność na zajęciach Egzamin
2	D_W5	
3	D_W14	
4.	D_W26	
5.	D_W36	
6.	C_U8	
7.	C_U12	
8.	C_U23	
9.	C_U27 D_U28	

Kryteria oceny końcowej:

Wykład:

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu pisemnego.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – na ocenę końcową z praktyk składają się: ocena - z pisemnej pracy zaliczeniowej i ocena z fizycznej pracy w oddziale (średnia ocen).

Zalecana literatura

Literatura podstawowa:

1. Adamczyk K.: Pielęgnowanie chorych po udarach mózgowych . Wydawnictwo Czelej Lublin 2003.
2. Adamczyk K. : Pielęgniarstwo neurologiczne, Wydawnictwo Czelej , Lublin 2000.
3. Adamkiewicz B., Głąbiński A., Klimek A. : Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa. Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o. , Warszawa 2010.
4. Berlit P. : Neurologia . Kompendium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
5. Domańska Ł., Borkowska A. R.: Podstawy neuropsychologii klinicznej. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2008.
6. Kozubski W., Liberski P.P.(red.) : Neurologia.. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
7. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.(red):Procedury pielęgniarские. Podręcznik dla studiów medycznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 2009.
8. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.(red) :Diagnozy i interwencje pielęgniarские. Podręcznik dla studiów medycznych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Lublin 2008.
9. Mazur R., Kozubski W., Prusiński A. (red.) : Podstawy kliniczne neurologii dla studentów medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 1999.
10. Pałka T., Puchowska- Florek M.: Chory po udarze - rehabilitacja ruchowa i zaburzeń mowy, Choroby Serca i Naczyń 2007, tom 4, nr 2, 89–92.
11. Stelmasiak Z: Praktyczne aspekty stwardnienia rozsianego. Medycyna Rodzinna 1/2001, s. 5-9
12. Szewczyk T. M., Ślusarz R.(red.) : Pielęgniarstwo w neurochirurgii. Borgis Wydawnictwo Medyczne, Warszawa 2006

Literatura uzupełniająca:

1. Kozubski W., Liberski P.: Neurologia : podręcznik dla studentów medycyny, Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 2008.
2. Podemski R. (red) : Kompendium neurologii, Via Medica , Gdańsk 2008.
3. Prusiński A.: Neurologia praktyczna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 2003.
4. Rolak A., L.: Sekrety neurologii (red. wyd. pol. Szczudlik A., ; [tł. z jęz. ang. Sobańska L., Szermer P., Turaj W.), Elsevier Urban & Partner , Wrocław 2008.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigoń w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : prof. Romuald Krajewski, mgr Małgorzata Dziura

Zajęcia praktyczne – mgr Małgorzata Dziura

Praktyki Zawodowe – , mgr Małgorzata Dziura

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

.....

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne P1P_OS_PSiPPs
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Psychiatry and Psychiatry Nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	NIE DOTYCZY
Poziom kształcenia:	Studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne , nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr Tadeusz Wasilewski,

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Opieka specjalistyczna
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr II
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykład 10 h, Zajęcia praktyczne (ZP)- 20 h Praktyki zawodowe (PZ)- 25 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Anatomia Fizjologia

3.

Całkowita liczba punktów ECTS	3	niestacjonarne
Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć	Wykład 10 h zajęcia praktyczne 20 h W sumie:	1 1
Liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach	ECTS	2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe 25 h W sumie : ECTS	1

Bilans punktów ECTS

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:

Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności posługiwania się wiedzą na temat zaburzeń psychicznych, etiopatogenezy, obrazu klinicznego, zapobiegania i leczenia chorób psychicznych. Ponadto nabycie umiejętności prowadzenia psychoedukacji pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Metody dydaktyczne:

Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie

Zajęcia praktyczne: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Praktyki zawodowe: metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, objaśnienie

Treści kształcenia**Wykłady- Klinika**

1. Organizacja lecznictwa psychiatrycznego. Opieka psychiatryczna i odwykowo-ambulatoryjna , dzienna i stacjonarna. Rozwój środowiskowych form opieki psychiatrycznej.
2. Pojęcie zdrowia i choroby w modelu salutogenetycznym i innych modelach przyjętych w medycynie. Działania promujące zdrowie psychiczne. Holistyczne podejście do psychoprophylaktyki, diagnozowania i leczenia zaburzeń psychicznych.
3. Badanie psychiatryczne : obserwacja , wywiad i ocena stanu psychicznego. Metody diagnostyczne w psychiatrii: kliniczne badania laboratoryjne, testy psychologiczne i badania neuroobrazowe mózgu. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych.
4. Objawy i zespoły psychopatologiczne. Definicja , podział urojeń i halucynacji. Obraz kliniczny zespołu paranoidalnego, katatonicznego, parafrenicznego i paranoicznego. Endogenny zespół depresyjny i maniakalny. Zespoły zaburzeń świadomości.
5. Zaburzenia afektywne: etiologia, patogeneza i obraz kliniczny choroby afektywnej jedno- i dwubiegunowej. Depresja maskowana, dystymia, depresja zimowa. Zasady terapii zaburzeń afektywnych. Samobójstwa-epidemiologia , czynniki ryzyka, leczenie i zapobieganie. Postępowanie w nagłych stanach psychiatrycznych.
6. Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i występujące pod postacią somatyczną. Obraz kliniczny zaburzeń lękowych, dysocjacyjnych, obsesyjno-kompulsyjnych. Neurastenia. Zaburzenia adaptacyjne. Zaburzenia odżywiania się: anoreksja i bulimia psychiczna.
7. Schizofrenia i zaburzenia schizoafektywne i urojeniowe. Etiopatogeneza schizofrenii, podział wg ICD-10. Zapobieganie nawrotom schizofrenii- leki przeciwpsychotyczne, psychoedukacja pacjentów i ich rodzin.
8. Zaburzenia psychiczne spowodowane uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. Alkoholizm , psychozy alkoholowe. Nadużywanie i uzależnienie od narkotyków, środków uspokajających i nasennych. Dopalacze.
9. Wybrane zagadnienia z psychiatrii dziecięcej. Fobia szkolna , autyzm dziecięcy, zaburzenia zachowania i emocji, upośledzenie umysłowe, zespół hiperkinetyczny i choroba tikowa- obraz kliniczny i leczenie.
10. Psychoterapia. Psychozy wieku podeszłego. Problemy psychologiczne i społeczne związane ze starzeniem się. Analiza transakcyjna E. Berne'a.
11. Leczenie psychiatryczne. Formy terapii biologicznej: farmakoterapia, insulinoterapia, elektryczne leczenie drgawkowe. Złośliwy zespół poneuroleptyczny.
12. Terapia kompleksowa w psychiatrii. Rodzaje psychoterapii, psychoedukacja, terapia rodzinna. Zasady społeczności leczniczej.
13. Zagadnienia prawne w psychiatrii. Regulacja prawna przyjęć do oddziałów psychiatrycznych, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, opiniowanie sądowo- psychiatryczne.

Pielęgniarstwo psychiatryczne:

1. Uwarunkowania i współczesne kierunki rozwoju opieki psychiatrycznej. Standaryzacja. Modele ochrony zdrowia psychicznego- nowe formy pielęgniarstwa psychiatrycznego.
2. Opieka pielęgniarska w psychiatrii środowiskowej. Nieprofesjonalne formy pomocy opieki nad chorym psychicznie, grupy wsparcia. Kluby, stowarzyszenia pacjentów, rodzin chorych psychicznie. Rehabilitacja osób z problemami psychicznymi, reintegracja w rodzinie , pracy , środowisku.
3. Złożoność życia psychicznego człowieka. Zdrowie psychiczne, czyli właściwy stan relacji między jednostką a środowiskiem. Czynniki kształtujące zdrowie psychiczne. Cechy zdrowia psychicznego . Definiowanie choroby psychicznej.
4. Zdrowy styl życia psychicznego. Kształtowanie zdrowia psychicznego i wyróżnienie jego głównych cech

(uświadomienie i wdrażanie). Pielęgniarka jako specjalista w zakresie zdrowia psychicznego.

5. Promowanie zdrowia psychicznego, radzenie sobie ze stresem. Próby rozpoznawania modyfikacji zachowań poprzez zastosowanie afirmacji, pozytywnego myślenia, asertywności, treningu autogenego Schultza, treningu relaksacyjnego. Praca nad sobą i swoim egogramem. Trening świadomości (rozwijanie zdolności psychicznych, zdolność do uczuć, cele życiowe, rozwijanie pewności siebie, rozwój osobowości. Podświadomość i jej wykorzystanie w służbie życia. Dziesięć prawd racjonalnego odpoczynku. Edukacyjna działalność pielęgniarki w promowaniu (potęgowaniu) zdrowia psychicznego.
6. Rola pielęgniarki w promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego.
7. Problemy związane z hospitalizacją psychicznie chorych (przyjęcie, adaptacja i poznanie chorego).
8. Opieka pielęgniarska nad chorymi z zaburzeniami psychicznymi wieku: rozwojowego, dorosłego , podeszłego oraz nad osobami z uzależnieniami.
9. Bezpieczeństwo pacjenta i pielęgniarki w świetle aktualnych regulacji prawnych (samouszkodzenia: samobójstwo, myśli, tendencje, próby samobójcze, agresja w placówkach opieki psychiatrycznej- przyczyny , skala zjawiska, możliwości przeciwdziałania: stosowanie przymusu bezpośredniego- wskazania, przeciwwskazania, formy przymusu , ograniczenia prawne.
10. Wpływ zaburzeń psychicznych na pacjenta , rodzinę i osoby bliskie. Pojęcie ostracyzmu społecznego. Dylematy etyczne, moralne i prawne w kontakcie z chorym i jego rodziną. Terapia rodzin w psychiatrii.

Zajęcia praktyczne:

1. Ustawodawstwo i konwencje dotyczące ochrony zdrowia psychicznego.
2. Rola pielęgniarki w promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego.
3. Struktura i organizacja psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
4. Diagnostyka chorób psychicznych.
5. Organizowanie opieki nad chorym psychicznie zgodnie z założeniami procesu pielęgnowania.
6. Efektywne komunikowanie się z pacjentem, jego rodziną, zespołem terapeutycznym.
7. Techniki komunikowania się w sytuacjach trudnych.
8. Modyfikowanie celów, planów i działań pielęgniarskich.
9. Uczestniczenie w procesie psychoterapii.
10. Organizowanie przez pielęgniarkę działań zmierzających do osiągnięcia przez chorego maksymalnej możliwej samodzielności w życiu codziennym.
11. Udział pielęgniarki w formułowaniu i modyfikowaniu standardów opieki.
12. Diagnoza pielęgniarska w praktyce pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Praktyki zawodowe:

1. Nawiązywanie kontaktu, zbieranie informacji o chorym, tworzenie relacji terapeutycznej, wrażliwe i aktywne słuchanie, empatia.
2. Efektywne obserwowanie stanu psychicznego pacjenta, jego zachowań relacji z innymi chorymi, rodziną, personelem.
3. Interpersonalne komunikowanie się z pacjentem, jego rodziną, zespołem terapeutycznym.
4. Organizowanie pracy własnej w czasie dyżuru, organizowanie współpracy.
5. Podejmowanie elementarnych interwencji psychoterapeutycznych w relacji z pacjentem psychotycznym, depresyjnym, maniakalnym, autystycznym, wycofującym się, przeżyającym lęk.
6. Różnicowanie relacji społecznych (międzyludzkich) terapeutycznych. Rozpoznanie przeżyć pacjenta i własnych w trakcie zajęć terapeutycznych.
7. Kształtowanie i rozwijanie u pacjenta podstawowych umiejętności społecznych.
8. Organizowanie różnych form socjalizacji pacjenta w oddziale.
9. Prowadzenie poradnictwa na temat trybu życia pacjenta z chorobą psychiczną.
10. Gromadzenie i analizowanie danych o kliencie/pacjencie, rozpoznawanie, realizowanie i ocenianie indywidualnej opieki z uwzględnieniem możliwości chorego do samoopieki.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji *Zgodnie z rozporządzeniem Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 02.11.2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa wyższego.

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
D_W11	Wiedza: Różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;
D_W14	Zna swoje zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);
D_W27	Zna etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych;
D_W28	Zna zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;

D_W29	Zna możliwości stosowania psychoterapii u chorych z zaburzeniami układu nerwowego;
D_U26	Umiejętności Przekazuje informację o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego;Przewiduje skutki postępowania pacjenta z określonymi zaburzeniami psychicznymi;
D_U31	
	Postawy:
D_K1	Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece
D_K2	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności dążąc do profesjonalizmu
D_K3	Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece
D_K4	Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych
D_K5	Przestrzega praw pacjenta
D_K6	Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe
D_K7	Przestrzega tajemnicy zawodowej
D_K8	Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej
D_K9	Prezentuje postawę otwartości na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta
D_K10	Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp.	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji efektów kształcenia
1	D_W11	Obecność na zajęciach Egzamin
2	D_W14	
3	D_W27	
4	D_W28	
5	D_W28	
6	D_U31	

Kryteria oceny końcowej:

Wykład:

Obecność na wykładzie.

Ocena z egzaminu

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – na ocenę końcową z praktyk składają się: ocena - z pisemnej pracy zaliczeniowej i ocena z fizycznej pracy w oddziale (średnia ocen).

Zalecana literatura:

Podstawowa:

1. Bilikiewicz A., Psychiatria podręcznik dla studentów medycyny .PZWL Warszawa 2007,
2. Płotka A., Zdrowy styl życia psychicznego. Wyd. Neuro Centrum , Lublin 2003
3. Herald J. Schneider W. Kompendium psychiatrii, psychoterapii, medycyny psychosomatycznej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2005
4. Pużyński S. Depresja i zaburzenia afektywne . Wydawnictwo PZWL, WARSZAWA 2002
5. Koszewska I., Habrat- Pragłowska E. O depresji, o manii, o nawracających zaburzeniach nastroju. Wydawnictwo PZWL. WARSZAWA 2003
6. Kosińska M., Trzeciak M., Niebrój L., Samokształcenie kierowane (poradnik dla pielęgniarek i położnych, dział wydawnictw AM Katowice 2000.

Uzupełniająca:

7. Aleksandrowicz J., Psychoterapia medyczna, PZWL Warszawa 1994
8. Bardaszk- Łyskowska H., (red)Terapia grupowa w psychiatrii, PZWL Warszawa 1990
9. Bilikiewicz A.,Psychiatria. Repetytorium, PZWL Warszawa1999
- 10.Karski J.B., (red)Promocja zdrowia, Wyd. IGNIS A.J. Pruszyński Warszawa1999,
11. Berne’a E.: W co grają ludzie, PZWL, Warszawa 1994.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie

Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej, Zakład Pielęgniarstwa

ul. Kazimierza Wielkiego 6, 38-400 Krosno

Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Tadeusz Paweł Wasilewski

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe – dr Tadeusz Wasilewski

Podpis Kierownika Zakładu :

.....

Podpis Dyrektora Instytutu:

.....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:

MODUŁ- KSZTAŁCENIE OGÓLNE

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Wprowadzenie do studiowania PIP_MKO_WS
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Introduction to the studying
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Specjalność/specjalizacja:	Nie dotyczy
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	niestacjonarne
Obszar kształcenia:	Nauki medyczne, nauki o zdrowiu oraz kulturze fizycznej
Dziedzina:	Nauki o Zdrowiu
Dyscyplina nauki:	Pielęgniarstwo
Koordinator przedmiotu:	Dr R.Rabiasz

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	kształcenia ogólnego
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	Rok I, semestr 1
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	wykłady 15h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	-
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Status studenta pielęgniarstwa -

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	1	niestacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	Wykłady 15h W sumie: ECTS	1 1
B. Poszczególne typy zadań do samokształcenia studenta (niewymagających bezpośredniego udziału nauczyciela) wraz z planowaną średnią liczbą godzin na każde i sumaryczną liczbą ECTS	- w sumie: ECTS	
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	ECTS	

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest wykształcenie u studentów umiejętności studiowania, a zatem wiedzy o procesie własnego uczenia się oraz umiejętności organizowania warsztatu własnej pracy niezbędnego do efektywnego korzystania z różnorodnych form kształcenia.</p>
<p>Metody dydaktyczne: <i>podające (wykład)</i></p>
<p>Treści kształcenia: Wykład :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie ze swoistością kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, planem kształcenia i formami realizacji zajęć (Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa) 2. Funkcjonowanie ludzkiej pamięci podstawą uczenia się i studiowania   <ol style="list-style-type: none"> a) uczenie się jako czynność i proces b) zasady efektywnego uczenia się c) style uczenia się d) poznanie własnego stylu preferencji uczenia się/studiowania e) rodzaje inteligencji f) samoocena indywidualnych możliwości   3. Organizacja materiału przyjazna naszej pamięci   <ol style="list-style-type: none"> a) Charakterystyka i etapy zapamiętywania b) Metody i techniki pamięciowe c) indywidualny styl zapamiętywania d) zasady zapamiętywania materiału- rola kodowania wielorakiego   4. Motywy uczenia się/studiowania   <ol style="list-style-type: none"> a) Istota i rodzaje motywacji b) Przegląd motywów uczenia się/ studiowania c) Sposoby zwiększania motywacji do nauki d) Motywacja w pracy grupowej/ zespołowej   5. Sztuka skutecznego planowania uczenia się   <ol style="list-style-type: none"> a) Efektywne zarządzanie czasem, ustalanie priorytetów b) Uczestniczenie w zajęciach c) Organizacja przestrzeni nauki d) Czemu służą praktyki studenckie e) Samodzielne studiowanie- możliwość e-learningu   6. Jak radzić sobie trudnościami studiowania? Czas zadbać o siebie! Co sprawia nam największe trudności? Gdzie szukać pomocy? Stres- techniki relaksacyjne i pozytywne myślenie? Egzamin... i co dalej...??

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekty kształcenia

Efekt kierunkowy	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)
E_W1 E_W2	Wiedza: 1. Zna zasady efektywnego uczenia się. 2. Posiada wiedzę dotyczącą swoistości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo .
E_U1 E_U2 E_U3	Umiejętności 1. Posiada umiejętność samodzielnego studiowania. 2. Posiada umiejętność organizowania własnego warsztatu pracy i korzystania z różnych form kształcenia. 3. Posiada umiejętność odczytywania planów kształcenia i form realizowanych zajęć.
	Kompetencje społeczne: NIE DOTYCZY

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

Lp	Efekt kierunkowy	Sposób weryfikacji
1	E_W1 E_W2	Zaliczenie przedmiotu na podstawie obecności i aktywność na zajęciach
2	E_U1 E_U2 E_U3	Zaliczenie przedmiotu na podstawie obecności i aktywność na zajęciach

Kryteria oceny końcowej

Obecność na wykładach
Aktywność na wykładach

Zalecana literatura :

1. Cieciora M.: Jak skutecznie studiować. Poradnik nie tylko dla studentów i maturzystów. WIZJA PRESS&IT, Warszawa 2007
2. Silberman M.: Uczymy się uczyć, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005
3. Fisher R. : Uczymy jak myśleć. WSiP, Warszawa 1999
4. Fisher R.: Uczymy jak się uczyć WSiP, Warszawa 1999
5. Drygen G.: Vos J.: Rewolucja w uczeniu. Zysk i S-ka, Poznań 2003

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/ przedmiot, kontakt (tel./email):

PWSZ im. Stanisława Pigonia w Krośnie
Instytut Gospodarki i Polityki Społecznej
Zakład Pielęgniarstwa
ul. Kazimierza Wielkiego 6; 38-400 Krosno
Tel.: 13-43-755-50

Nazwisko osoby prowadzącej zajęcia:

Wykład : dr Renata Rabiasz, dr M. Świdrak

Podpis Kierownika Zakładu : .....

Podpis Dyrektora Instytutu: .....

Podpis osoby przygotowującej sylabus:.....

